

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Óvodai Pedagógiai
Program

p.h.

Készítette: *Ilon Szabina*

Intézményvezető

TARTALOMJEGYZÉK

1. Törvényi háttér	3
2. Bevezető	4
3. Hitvallásunk, küldetésnyilatkozat	4
4. Óvodánk jellemző adatai	6
4.1. Személyi feltételek	7
4.2. Tárgyi feltételek	7
5. Óvodai nevelésünk alapelvei, célkitűzései	8
5.1. Gyermekkép	9
5.2. Óvodakép	9
6. Az óvodai nevelés feladatai	10
6.1. Egészséges életmód alakítása-egészségfejlesztési program	10
6.2. Egészségfejlesztési Programunk	13
6.3. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	14
6.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16
7. Az óvodai nevelést, fejlesztést segítő, a gyermekek egyéni szükségleteit figyelembe vevő szokás és szabályrendszer	18
7.1. Napirend, heti rend	18
7.2. Szervezeti és időkeretek	20
7.3. Beszoktatás, befogadás	20
8. Az óvodai élet tevékenységformái	21
8.1. A külső világ tevékeny megismerése	22
8.2. Játék	27
8.3. Verselés, mesélés	28
8.4. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	31
8.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	34
8.6. Mozgás	37

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

8.7. Munka jellegű tevékenységek	39
8.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	42
9. Óvodánk hagyományos ünnepei, megemlékezései, jeles napjai	44
10. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének elősegítése.....	47
10.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.....	47
10.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	49
10.3. Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés.....	51
11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	52
12. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	53
13. Az óvodai élet megszervezésének elvei	53
14. Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus és a nevelő munkát segítő egyéb munkatársak szerepe, együttműködése	57
15. Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	57
16. Esélyegyenlőség biztosítása	59
17. Kapcsolatrendszerünk	60
18. A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása.....	64
19. A pedagógiai program nyilvánossága.....	64
20. Legitimációs záradék.....	65

1. TÖRVÉNYI HÁTTER

Törvények

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

Rendeletek

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktató intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

2. BEVEZETŐ

Óvodánkra jellemző három képpel szeretném Önöknek bemutatni az Ádándi Kippkopp Óvodát!

A biztonságot adó kis páncélból - a családból, már a külvilág felé tekingető 3 éves kisgyermek érkeznek intézményünkbe. Minden dolgozónk az óvodánkban azon munkálkodik, hogy a 3-4 év során minden kisgyermek szárnyra tudjon kapni, hogy magabiztos, érett gyermekeket engedhessünk el az iskolába 6-7 éves korukban.

Pedagógiai programunk a tudatos, tervezett munkánk alappillére, megismerésével a közös munkánkat segítik!

3. HITVALLÁSUNK

*"Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi, csak játszik, De mi már tudjuk, mire megy a játék, Arra, hogy e világban
otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle."*

- Varga Domokos

Hitvallásunk, hogy az óvodáskorú gyermeknek egyéni és életkori sajátosságait a legmesszebbmenőig figyelembe véve kell fejleszteni személyiségét, derűs, otthonos légkörben, kiegészítve és folytatva a családi nevelést, amelynek megvalósulása folytán képessé válnak egyre tágabb környezetükbe való zökkenőmentes beilleszkedésre.

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. A gyermekek mindenk felett álló érdekét, illetve az egyenlő bánásmódot előnybe részesítve feladatunk, hogy valamennyi ránk bízott gyermek ugyanolyan színvonalú nevelést kapjon. Nevelőtestületünket jellemzi a leghelyesebb gyermeknevelési út önálló kialakításának igénye, az elviekben egységes gondolkodásmód.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Küldetésnyilatkozat:

Nevelőmunkánkat a környezeti nevelés, a jeles napok határozzák meg. Programunk biztosítja az egyes óvodapedagógusok tevékenységének módszerbeli szabadságát, de a tevékeny megismertetést részesítjük előnybe.

A gyermekek harmonikus fejlesztését a családokkal együttműködve, a nevelési módszerek kölcsönös megismerésével, a tapasztalatok átadásával tudjuk a leghatékonyabban megvalósítani.

Célunk, hogy óvodánkban a gyermekek egyéni képességeit megismerjük, az eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve, különböző tevékenységi formákat kínáljunk, hogy ez által sokoldalú, testileg és lelkileg egészségesen fejlett személyiségű gyermekekké váljanak, és legyenek képesek a zökkenőmentes iskolakezdésre.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

4. ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény neve: Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 8653 Ádánd, Árpád u. 15.

Az intézmény e-mail címe: oviadand@gmail.com

Az intézmény telefonszáma: 84/ 357-529

Az intézmény fenntartója: Ádánd Község Önkormányzata

A fenntartó címe: Ádánd, Kossuth L. u. 50.

Az intézmény típusa: óvoda

Az intézmény vezetője: az óvodavezető, aki képviseli az intézményt és az intézmény dolgozói felett a munkáltatói jogot gyakorolja.

Területi elhelyezkedésünk:

„Somogyország” északi szélén a Balatontól 15 km-re, enyhe ívű lankákon terül el községünk. Ádánd a XII. század óta lakott terület, jelenleg kb. 2100 fő lakosságú. Legszebb része a Mandulás-hegy és a Kis-Koppány patak menti terület. Festői környezete büszkesége településünknek. Községünkben több üzlet, posta, bölcsőde, iskola, orvosi rendelők, gyógyszertár, polgármesteri hivatal, művelődési ház is van.

Óvodánk a község fő utcáján található, szemben a természetvédelmi területté nyilvánított gesztenyefasorral.

4.1. Személyi feltételek

Óvodánkban az alkalmazottak száma: 11 fő

Engedélyezett főállású pedagógusok száma: 7 fő

Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajkák száma: 3 fő

Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett pedagógiai asszisztens 1 fő

Nevelőtestületünk tagjai a pálya elhivatott képviselői, nyitottak, gyermekközpontúak. A kitűzött céljaink megvalósításának biztos erőforrása a szakmai felkészültségünk. Mindannyian egyetértünk abban, hogy óvodánk megítélése szaktudásunkban, korszerű pedagógiai szemléletmódunkban, a minőségre való törekvésünkben és a folyamatos önképzésünkben rejlik. Munkabeosztásunkat úgy alakítjuk, hogy a csoportokban az óvónő pár minél több időt töltsön együtt, hogy a gyermekek fejlesztésére nagy hangsúlyt tudjanak fektetni (egyéni, mikro csoportos fejlesztések).

4.2. Tárgyi feltételek

Óvodai férőhelyeink száma: 75 fő. Három vegyes életkorú csoportban dolgozunk. Mindhárom csoportunkhoz öltöző és mosdó tartozik. Öltözéshez, vetkőzéshez az öltözők praktikus berendezése nyújt optimális feltételeket. A mosdóban gyermek méretű felszerelés, elkülönített, jellel ellátott eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Berendezéseink igényes környezetet, családi hangulatot biztosítanak. A színek, a formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását, otthonosság érzését segítik, a gyermekek és dolgozók alkotásai teszik igazán teljessé. A berendezések alakíthatósága a gyermekek kreativitását fejleszti.

Tornaszobánk a gyerekek mozgásigényének kielégítését maximálisan szolgálja, fejlesztő eszközeink mind a prevenciós, mind a korrekciós munkánkat segíti. Az esztétikus, biztonságos játékeszközök megléte mellett a minőségre is mindig nagy hangsúlyt fordítunk. A gyermekeket jól fejlesztő, tartós kivitelű eszközök beszerzését tartjuk elsődlegesnek.

Fejlesztőszobánk az óvoda csendes, nyugodt részében van, itt lehetőség van a gyermekek egyéni és mikro csoportos logopédiai, gyógypedagógiai és fejlesztőpedagógiai ellátására. Rendelkezésre állnak a különböző fejlesztő eszközök is.

Az óvoda fontos fejlesztési tere az udvar. Az udvaron árnyékos és napos, füves és homokos területek váltják egymást. Az udvari játékeszközök a gyermekek mozgásfejlődéséhez, tevékenységeikhez igazodnak. Az igényesen kialakított udvarrészekben a szerepjáték lehetőségei is adóttak. Lényegesnek tartjuk, hogy minden évszakban biztosítsuk a tevékenységek tárházának választási lehetőségeit. Rossz idő esetén, a hosszú teraszunkon adott a levegőzési lehetőség.

5.ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI, CÉLKITŰZÉSEI

Óvodai nevelésünk alapelvei:

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásakor a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és az Óvodai nevelés országos alapprogramja az irányadó.

Nevezetesen:

- az óvodai nevelésnek az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok, és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia,
- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget gondoskodás és – különleges védelem illeti meg,
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodának kiegészítő (másodlagos) szerepe van. Az óvodai nevelés abból a tényből indul ki, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi, és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Ennek tükrében, az óvodai nevelésben: a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatását, differenciált fejlesztését,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, fejlesztése feladatunk az alapító okiratban foglaltak szerint.

Az óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő műveltség-tartalmak közvetítéséről; a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

A gyermeknek joga, hogy az óvodában, biztonságban és egészséges környezetben nevelkedjen, ezért óvodai életrendünket a pihenőidő, játékidő, testmozgás beépítésével, étkezési lehetőségek biztosításával életkoruknak megfelelően, valamint a gyermekek személyiségéhez igazítva alakítjuk ki.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét a családok megismerésével, csoportba való bekapcsolásuk révén.

A migráns családok gyermekeinek nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét. Az óvodai nevelésnek mindezek mellett arra kell irányulnia, hogy a migráns gyermekek megtalálják helyüket az új óvodai közösségben.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Különös hangsúly helyeződik továbbá az egyenlő hozzáférés biztosítására. A nevelés a gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások,

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

tevékenységek, aktív és passzív folyamatok keretében zajlik, különös hangsúllyal, a mással nem helyettesíthető, hosszan tartó, zavartalan szabad játéokra.

Óvodai nevelésünk célkitűzései:

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének megteremtése, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Egyéni sajátosságokhoz, eltérő fejlődési ütemhez alkalmazkodó fejlesztés, különleges gondozást igénylő gyermek ellátása, harmonikus fejlődés elősegítése.

5.1. Gyermekkép

Gyermekképünk vázolásában a pedagógiai és pszichológiai kutatások által definiált, az életkori sajátosságokból adódó, sajátos, egyéni érést figyelembe vevő képből indulunk ki. A gyermeknek sajátos életkoronként és egyénenként változó testi- és lelki szükségletei vannak. Az óvodai nevelés során elfogadás, egyéni bánásmód útján a gyermeki személyiség kibontakoztatására kell törekednünk, annak előtérbe helyezésével, hogy a személyiség kibontakoztatásában a humán, tárgyi környezetnek, a spontán és tervezett pedagógiai hatásoknak meghatározó szerepe van. A családi és az óvodai nevelés komplex folyamata eredményeként az óvodáskor végére a gyermekek többsége egy lassú érési folyamat eredményeként óvodásból iskolássá érnek.

5.2. Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, ahol óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő funkció biztosítása a feladatunk. Az óvoda a köznevelési intézmények sorában feladatát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglaltaknak, és az Óvodai nevelés országos alapprogramjának megfelelően végzi. A szülőkkel együttműködve a társadalomban végbemenő változásokat figyelembe véve, az egyes családok élethelyzeteihez igazodó, sajátos megközelítési utakat találva kiegészítjük a családokban folyó nevelőmunkát.

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Biztosítani a gyermekek:

- személyiségének fejlődését,
- közösségi életre történő felkészítését,
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésüknek elősegítését .

Feladatunk az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

6.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Célja az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a fertőzések terjedésének gyakori szellőztetéssel, fertőtlenítéssel való meggátlása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Gondozás:

A helyes életritmus kialakítása az óvodában kezdődik. A rendszeresen, ugyanabban az időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, feltételei az egészséges testi és szellemi fejlődésnek. Az óvodában a gyermek életkorának megfelelő napirend szerint élhet, igénye szerint játszhat, és érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör veszi körül. A napirend biztosítja a gyermek változatos, gazdag tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkorának és egyéni szükségleteinek váltakozását. A gyermek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt, megértő viszony. Szükség szerint a gyermekekkel együtt végezzük a testápolással, étkezéssel, öltözködéssel kapcsolatos feladatokat, hogy megtanulhassák a szokások sorrendjét, fogásait.

Testápolás: –személyi higiénia nevelés

A személyi tisztaság elengedhetetlen követelménye, hogy a gyermekben szokássá, igénnyé alakuljon a mosakodás és fésülködés, fogápolás tevékenysége. Az óvodába lépés pillanatától felnőtt példamutatásával és felügyelete mellett megtanulják, majd végzik a testápolással kapcsolatos teendőket. A testápolási feladatok teljesítéséhez bensőséges felnőtt-gyermek viszony, nyugodt, biztonságos környezet szükséges.

Táplálkozás:

A gyermekek egészséges fejlődésének feltételei, közé tartozik a helyes táplálkozás. Gyermekeinknek napi háromszori étkezést biztosítunk. Heti étlapjainkat a szülők is olvashatják. Az étkeztetéshez hozzátartozik a folyadékpótlás, étkezések közben, valamint a nap folyamán bármikor annyi folyadékot ihatnak a gyermekek, amennyit kívánnak. Feladatunk a kulturált étkezési, szokások kialakítása, különös gondot fordítunk az esztétikus terítésre, az ízléses tálalásra. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban egyéni különbségek vannak. Arra törekszünk, hogy étkezéskor is minél kevesebb legyen a várakozási idő, ha lehetőségünk nyílik rá, élünk a folyamatosság módszerével.

Öltözködés:

A gyermekeket mindig az időjárásnak és hőmérsékletnek megfelelően kell öltöztetni, sosem túlöltöztetve. Ruhájuk fel-és levételével igazodunk a különböző hőmérsékletekhez. Figyelnünk kell arra, hogy a csoportszobában ne viseljenek tartósan papucsot, vagy sarok nélküli cipőt a gyermekek. Hazainduláskor a gyermek külleme fontos nevelési tényező, amivel modellt állítunk a szülő elé elvárásainkról.

Pihenés:

A gyermekek alvásiigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása, a gyermekek egyéni alvásiigényének, szokásainak figyelembe vétele, a szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése, a csend, a tiszta levegő, az altatás hangulatához illő mese, zene. A gyermekek otthonról hozott pizsamában, ágyneműben alszanak.

Mozgás, mozgásfejlesztés:

Célja:

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése. Rendszeres mozgásra szoktatás. Tájékozódás, alkalmazkodó képesség, akarat fejlesztése úgy, hogy a gyermek szabad mozgáskedve megmaradjon.

Feladataink:

- Különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítése érdekében.
- Rendszeres mozgással egészséges életvitel alakítása.
- A gyermeki szervezet arányos fejlesztése, frissítése, edzése. A testi képességek, fizikai erőnlét, értelmi struktúrák, szociális képességek fejlesztése.

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgásos tevékenységek által szereznek információt környezetükről. Ha jól szervezettek a mozgásos tevékenységek, a gyermekek sikerhez, pozitív élményhez jutnak, s ez újabb cselekvésre készíteti őket. Ezáltal a mozgás természetesen beépül a gyermekek spontán tevékenységeibe, szokássá, igénnyé válik.

Mozgásfejlesztésünk :

A szabad játékban, a gyermekek spontán, természetes mozgása közben, a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testedzés keretében valósítjuk meg. A gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez a szervezett séták is hozzájárulnak, ehhez környezetünk természeti adottságait kihasználjuk. A gyermekek egészségének védelmét, edzettségének biztosítását a gondozási és mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátásával, megvalósításával segítjük elő.

Óvodáskor végére:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró; megkezdődik a fogváltás.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.
- Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja és finommotorikája.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal látja el.
- A tisztálkodással, testápolással kapcsolatos teendőket önállóan, felszólítás nélkül végzi.
- A tisztálkodási eszközöket rendben tartja, használat után a helyükre teszi.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- A haját meg tudja fésülni.
- Rendeltetésszerűen használja a papír zsebkendőt.
- Étkezés közben kulturáltan viselkedik, megtartva az étkezés helyének esztétikus rendjét, az evőeszközöket megfelelően használja; önállóan önt magának folyadékot.
- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik (ruháját be és kigombolja, cipőfűzőjét megkötöti); ruházatát esztétikus rendben tartja a kijelölt helyen; környezetében igyekszik rendet tartani, igényli annak esztétikáját; figyel a tisztaságra, ápoltságra, az ízléses öltözködésre.

6.2. Egészségfejlesztési Program

Az egészségfejlesztés célja: az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön egészségfejlesztő tevékenységekben. Óvodánkban a célokból kiindulva, kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

Feladatunk a gyerekek egészséges életmódjának alakítása mellett:

- A szülők figyelmének felhívása az egészséges táplálkozás és vitaminpótlás fontosságára.
- Előadások szervezése, a védőnő és gyermekorvos bevonásával az egészséges életmódra nevelés fontosságáról.

Hitvallásunk: a gyermekek egészségfejlesztése, a reggeli felkeléstől az esti lefekvésig tart. A megelőzés mindig jobb, mint a gyógyítás. Hisszük, hogy a mozgás a legjobb prevenció.

Prevenációs feladataink: tartásjavító, utánzó gyakorlatokkal törzsizomzat megerősítése (helyes testtartás szokásának kialakítása), lúdtalptorna, mozgáskoordináció fejlesztés kézi szerek alkalmazásával, egyensúlyérzék fejlesztése. A helyes légzéstechnika elsajátítása, a gyermek teherbírását, edzettségét fejleszteni, a mozgásmennyiség fokozatos növelésével.

Egészségfejlesztési programunk további tevékenységei:

- egészségnapok szervezése - évszakonként-zöldségek, és gyümölcsök gyűjtése (ősz), vásárlás (tél, tavasz)
- gyalogos túrák, kirándulások szervezése a szülők bevonásával
- védőnő részvételével felvilágosító, megelőző foglalkozások szervezése (fogápolás, étkezés, testhigiénia), valamint szűrővizsgálatok

Feladataink sikeres és eredményes megvalósításának garanciája, tágas, eszközökkel jól felszerelt tornaszobánk, valamint településünk földrajzi adottságai.

Terveink és céljaink megvalósításához számítunk a szülők támogató magatartására. Törekszünk arra, hogy, a szülők aktív részesei legyenek egészségfejlesztési programunknak.

Egészségfejlesztésünk további feladatait felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával, és betartatásával, a vészhelyzetek feltárásával és elhárításával végezzük. Ennek

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

érdekében intézményünk rendelkezik óvó-védő előírásokkal, melyek betartása az óvodapedagógusok felelőssége.

A gyermekbántalmazás megelőzése érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki a Gyermekjóléti és Családvédelmi Szolgálattal, jelzőrendszert működtetünk az óvodai Ifjúságvédelmi felelős segítségével.

Egészségnevelési elveink közt prioritást élvez:

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelésünk
- tolerancia, és segítő életmód kialakítása.

Az egészségnevelési program megtervezése és értékelése:

Az óvoda egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait a munkaterv és a csoport éves és tematikus tervei tartalmazzák, értékelését az év végi beszámolók és reflexiók tartalmazzák.

A teljesült feladatok értékelésének célja: A jól bevált eszközök, módszerek, programok fenntartása, a kevésbé beváltak javítás, esetleg elhagyása, illetve az igények figyelembevételével újabbak beépítése, indítása.

6.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Az érzelmek egy része ösztönös, más része pedig egy szituációhoz kötött és tanulás által jön létre, tehát tanulható. Az emocionális tényezők erősen befolyásolják az érzékelést, motivációs bázist jelentenek a magatartás szabályozásában, a cselekedetek véghezvitelében. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus, dajka és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése, fontos, hogy az óvoda dolgozói és a gyermekek, valamint az alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Az érzelmi neveléssel és a szocializációval kapcsolatos feladataink:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.
- A gyermekek társas kapcsolatainak, a társas együttélés szokásainak, szabályainak kialakítása.
- A gyermek erkölcsi, - közösségi, - esztétikai és intellektuális érzelmeinek kialakítása, folyamatos árnyalása, gazdagítása, én tudat kialakításának elősegítése.

A gyermek első óvodai élménye és benyomásai meghatározóak az óvodai beilleszkedésben, ezért meghatározó, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érvényesüljenek. A nyugodt befogadás érdekében az egyes gyermek igényeihez igazodva beszéljük meg a befogadás menetét, melyben a szülő is részt vehet. Fokozzuk az otthonosság érzetét azzal, hogy megszokott, személyes tárgyaikat

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

magukkal hozhatják. A személyes kapcsolat, az ölbeli játékok mélyítik a gyermek-óvodapedagógus kapcsolatát. Minél több lehetőséget kínálunk arra, hogy a gyermek gazdag, érdeklődésének megfelelő tevékenységek közül választhassanak. Ezáltal gyakran átélhessék a társas együttlét, az együttműködés örömeit, az önkifejező és önértékelítő törekvéseiket.

Az együtt játszás során tanulják meg az egymás felé fordulást, egymás segítségét, a különbözőségek elfogadását és tiszteletét; alakul empatikus képességük, személyiségük gazdagodik. A gyermekek tevékenységeiben biztosítjuk a szabadságot, de pontos, világos határok megjelölésével. Fokozatosan alakítjuk ki az együttélés szabályait.

Az óvodai évek során törekszünk a szokások finomítására, fejlesztésére, arra, hogy a gyermekek minél önállóbban alkalmazzák azokat, illetve, hogy azok beépüljenek személyiségükbe. A szocializáció szempontjából különös jelentőségűek a közös séták, kirándulások, ünnepek, születésnapok, színház, illetve egyéb programlátogatások. Az erkölcsi – szociális érzelmek fejlesztésének alapja a sok közös tevékenység, közösen átélt élmény, a nyugodt óvodai légkör, az értelmesen felépített együttélési szokások, szabályok, - folyamatosan és következetesen elvárt helyes magatartásformák. Olyan erkölcsi – szociális érzelmeket, illetve személyiségjegyeket kívánunk erősíteni, mint az egymás iránti elfogadás, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség, őszinteség, önzetlenség, igazságosság, környezetre való odafigyelés, környezettudatos magatartás; szülőföldünk értékeinek óvása. Tudja észrevenni, megkülönböztetni, megítélni a jót a kevésbé jótól, a helyeset és helytelen.

Az esztétikai érzelmek kialakítására programunkban a gyermek teljes személyiségére irányultan fokozott hangsúlyt fektetünk:

- a gyermekek esztétikus, higiénés gondozottságát alapvetőnek tartjuk,
- elősegítjük a gyermek szokás- és normarendszerének megalapozását,
- az óvodai nevelés komplex folyamatában alakítjuk a gyermek szép-érzékét, ízlésvilágát,
- esztétikus tárgyi, emberi, és természeti környezetet biztosítunk, melyben meglátatjuk a szépet, az értékeset.

Az intellektuális érzelmek kialakítását és erősítését a gyermekek érdeklődésére, nyitottságára alapozzuk. Ugyanakkor építünk arra, hogy ezek az érzelmek motiválják is a szűkebb-tágabb környezet aktív megismerésére, amely során fejlődik a gyermekben a nemzeti identitástudat, továbbá a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés. Nyitottsága révén rá tud csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek közreműködésével valósítjuk meg.

Feladataink továbbá:

- az egymás iránti tisztelet, elfogadás, szeretet és kötődés képességének fejlesztése, az egymás iránti türelem és tolerancia kiépítése,
- akarati tulajdonságainak fejlesztése /önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat/,

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- az érzelmek kifejezésének és irányításának elősegítése
- az élménybefogadás képességének fejlesztése,
- az egymáshoz való alkalmazkodás képességének fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Kialakul az egymásra figyelés képessége.
- Érzelmi elfogadásból saját akaratukat alá tudják vetni másokénak.
- Viselkedésükben képesek a kivárára.
- Örömet szerez számukra a közös tevékenység, az együttes élmények.
- Pozitív érzelmi beállítódásaikat elsősorban cselekedeteik fejezik ki, de képesek ezeket szóban is indokolni, önálló véleményt alkotni.
- Képesek az adott tevékenység elvégzéséhez szükséges fegyelemre.
- Kialakult az igényük, hogy az egyéni teljesítményeket, a közösen végrehajtott feladatokat a közösség szempontjából is mérlegeteljék.
- Természetes igényükké válik, a kialakult szokások betartása.
- Konfliktushelyzetben törekednek egyezsége jutni.
- Kialakulnak akarati tulajdonságaik (önállóság, kitartás, feladattudat, figyelem).
- Megfelelő kapcsolatteremtő képességekkel bírnak.

6.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet egészében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével)- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére nagy figyelmet fordítunk. A beszélőkedv, a beszédhelyzetek, a beszéd lehetőség, a családi környezet, (élmények, ingergazdagság) az óvodai modell (óvodapedagógus, felnőttek, gyermektársak) együttesen hatnak a gyermek beszédfejlődésére. A beszédaktivitást fokozzák az egyre bővülő társas kapcsolatok, a változatos kommunikációs helyzetek. A beszédfejlődés optimális színtere a játék, a közös tevékenységek, mert a közös játék oldott légköre a gyerekekben feloldja a beszédgátlást, ezáltal élénk, interaktív, kommunikatív kapcsolatba kerülnek egymással és a felnőttel. A jókedvű játéksituációkban újabb szavakkal, kifejezésekkel gazdagodik a gyerekek szókincse, fokozódik beszédkedvük, beszédértésük. Feladatunk, hogy:

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- A választékosan beszélő környezet modelljével, az irodalmi és egyéb élmények által erősítjük a gyermek kommunikációs aktivitását, beszédkedvét.
- A gyermekek kooperáló és anyanyelvi képességeinek, beszélő magatartásának fejlesztése.
- Kapcsolattartó, beszélgető helyzetek megteremtésével fejlesszük a verbális és nonverbális kommunikációt.
- A beszédgátlással bíró gyermekeknél egyéni utakat találva ösztönözzük a kommunikációs kedvet.
- Nyelvi játékokat alkalmazzunk.

Feladataink:

- Életszerű körülmények között a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek, rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek fejlesztése: egyénenként, differenciáltan fejlesszük gyermekek kognitív képességeit; az egyre pontosabb, valóság hűbb észlelést, a figyelem összpontosítására való képességet, a reprodukív emlékezetet, a problémamegoldó és kreatív gondolkodást, döntési képességét.

Az értelmi nevelés tartalmát és formáit képező játékban, tanulásban és munkában meghatározott célok, feladatok és fejlődési eredmények további részletezéssel szerepelnek a játék, a tanulás és a munka fejezetében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Óvodáskor végére a gyermek gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában életkorának megfelelően ki tudja fejezni; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem. Fokozatosan növekszik a figyelem időtartama, terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele.
- Érdeklődéssel részt vesz a különböző tevékenységekben.
- Meglévő ismereteit életkorának megfelelően alkalmazza.
- Beindul a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezése.
- Rendelkezik elemi problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Az elemi, fogalmi gondolkodás képessége is kialakulóban van, megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, valamint a monotonia tűrés képessége.

7. AZ ÓVODAI NEVELÉST, FEJLESZTÉST SEGÍTŐ A GYEREKEK EGYÉNI SZÜKSÉGLETEIT FIGYELEMBE VEVŐ HELYI SZOKÁS ÉS NORMARENDSZER

Óvodánk három vegyes életszervezésű csoporttal működik. Nyitva tartásunkkal alkalmazkodunk a szülői igényekhez. Reggel $\frac{3}{4}$ 7-től, délután $\frac{3}{4}$ 5-ig fogadjuk a gyerekeket.

Csoportjaink:

Katicabogár csoport

Pillangó csoport

Csigabiga csoport

7.1. Napirend, heti rend

A napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységhez, valódi aktivitáshoz nyugalom, kiegyensúlyozott légkör, értelmes fegyelem szükséges. A heti rend nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy –egy környezeti téma köré csoportosítva, azt körbejárva dolgozza fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket a különböző foglalkozási területeken keresztül. Kivételt képez a mozgásfejlesztés sajátos feladatai, céljai, speciális eszköz és helyigényei miatt.

Szeptembertől májusig terjedő időszakban az időjárástól függően fokozatosan tudjuk növelni a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét, amely a gyermekek mozgásában és egészséges életmódra nevelésében döntő szerepet játszik. A napirend kialakításának szempontjából állandó és meghatározott az étkezések és az azzal kapcsolatos gondozási feladatok elvégzésére biztosított időkeret. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve, a gondozást végző dajkával. Fontosnak tartjuk a téli időszakban is a szabad levegőn való tartózkodást, mert ezzel is a gyermekek szervezetének ellenálló képességét növeljük (szánkózás, ha van rá lehetőség, csúszkálás a jeges felületen, séta a szabadban).

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

NAPIREND

Időkeret	Tevékenységek
$\frac{3}{4}$ 7-től	Gyülekezés, szabad játék Mozgás
$\frac{3}{4}$ 9-től	Tisztálkodás, étkezés
$\frac{1}{2}$ 10-től 12-ig	Napi szervezett tevékenységek Mese, vers Udvari tevékenységek, játék, séta, kirándulás, tapasztalatszerzések
12-től	Előkészületek az étkezéshez, ebéd
13-tól 15-ig	Előkészületek a pihenéshez, Pihenés/ágynyugalom/
15-től	Ébredés, tisztálkodás, étkezés
$\frac{3}{4}$ 16-tól $\frac{3}{4}$ 17-ig.	Játék

A heti rend csoportonként változó, amit az óvodapedagógusok maguk alakítanak ki. A heti rend a gyerekek érdeklődésének, igényeinek megfelelően, az aktuális lehetőségek figyelembe vételével történik, melyet az óvodapedagógusok a csoportnaplóban dokumentálnak.

HETI REND

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
- mesélés - verselés - mozgás - napi szervezett tevékenység	- mesélés - verselés - mozgás - napi szervezett tevékenység	- mesélés - verselés - mozgás - napi szervezett tevékenység	- mesélés - verselés - mozgás - napi szervezett tevékenység	- mesélés - verselés - mozgás - napi szervezett tevékenység

7.2.Szervezeti és időkeretek

Csoportszervezés:

Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve heterogén életkorú gyermekcsoportokat szervezünk. Hatékonyságát az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége határozza meg. A heterogén életkorú csoportnál könnyebb a Köznevelési törvényben előírt minimális létszám megtartása, azonban az óvodapedagógusoktól sokkal nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességeket, rugalmasságot követel.

A gondozás és a gyermekek munka jellegű tevékenysége tervezésénél gondot fordítunk arra, hogy a különböző korosztályoknak megfelelő helyet és időt biztosítsunk, figyelembe vesszük az eltérő fejlődési ütemüket. Úgy neveljük az idősebbeket, hogy szívesen vegyenek részt a fiatalabb társaikról való gondoskodásban, ügyeljünk arra, hogy ez ne váljon teherré számukra.

A szervezett tanulás:

A szervezett tanulás munkaformáinak meghatározása az óvodapedagógus feladata a tevékenységi területeknek megfelelően, figyelembe véve a csoport, valamint az egyes gyermekek fejlettségi szintjét.

7.3.Beszoktatás, befogadás

Az új gyermekek folyamatos beszoktatása, befogadása általában két hetet vesz igénybe. Nagyon fontosnak tartjuk a családból érkező gyerekeknél a szülő beszoktatás támogatását. Mindig a gyermek igényeihez igazítjuk a beszoktatás időtartalmát. Kezdetben 1-2 órát van a szülővel együtt a gyermek a csoportban, majd a szülő nélküli időt növeljük. Általában a 2. hét végére már az óvodában is alszanak a gyerekek. A régi óvodások aktív részvétele miatt zökkenőmentesebb nálunk a befogadás. Sokkal egyszerűbb a csoport szokásainak, hagyományainak átörökítése is, hiszen a nagyobbak példája természetes módon épül be az új gyermekek életébe. A heterogén csoportszervezési formának egyik legfőbb erénye, hogy a családi légkörben a gyermekek beilleszkedése gyorsabb tempóban fejlődik, alkalmazkodóbbak, toleránsabbak társaikkal.

A bölcsődéből érkező gyermekek beszoktatása 1-2 nap, természetesen a gyerekek igényeihez alakítva. Az „átszoktatásukat” a kisgyermeknevelők is segítik.

8. TEVÉKENYSÉGFORMÁK

- A külső világ tevékeny megismerése
- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- Munka jellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

8.1. A külső világ tevékeny megismerése

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel...”

Dr. Szent-Györgyi Albert

Helye a nevelés folyamatában:

A környezet megismertetése, megszerettetése az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A lehetőségek ott vannak mindennapjainkban, csak tevékenyen kell kihasználnunk. A gyermekek megismerik szűkebb és tágabb környezetükben előforduló természeti – emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyait, eközben olyan pozitív érzelmek, szokások, készségek alakulnak ki, melyek a kulturált környezet igényét, a természet szeretetét szolgálják. Első benyomásaik a legmélyebbek, az első szokások a legtartósabbak, melyek hozzájárulnak a sokoldalúan fejlett személyiség kialakulásához.

Célunk:

A gyermekek életkoruknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek, tevékenyen vegyenek részt a környezet megismerésében, megfelelő biztonsággal tájékozódjanak az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetben.

A megismerés során fejlődik megfigyelő-, érzékelő- és észlelő képességük, gazdagodik képzeletük, fejlődik gondolkodásuk, beszédképességük. A fokozatosságot betartva, ha a tevékenység érzelmi ráhatással párosul, képesek meglátni a természet szépségét, belső igényükké válik annak szeretete és védelme. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Megismeri a szülőföldet, az ott élő embereket, a hazai tájat, a helyi hagyományokat és néphagyományokat, szokásokat, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Feladatunk:

- Megfigyelni a gyermekeket, érdeklődésüket, képességeiket figyelembe véve megteremteni a kedvező feltételeket, tevékeny környezetet biztosítva a további fejlődéshez.
- A gyerekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, tevékenységi és megismerési vágyára építve a lehetőségek kihasználása. Hiszen akkor képes valamit megismerni, ha minden érzékszervével megtapasztalja, megcsodálja.
- Megismertetni a gyerekekkel a nemzeti kultúra értékeit, környezetünk hagyományait, lehetőség szerint a családok bevonásával.
- Megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.

Óvodánkban évek óta arra törekszünk, hogy a néphagyományokon alapuló népszokások értékét megőrizzük, megismertessük és a jövő számára átmentsük. Óvodai életünk minden napján, számtalan lehetőség adódik, hogy a népi kultúra gazdag világából tudatosan válogassunk. A népi, nemzeti értékek, a szülőföld, az itt élő emberek, természet megismerése és megismertetése létkérdés. Csak hagyományok révén őrizhetjük meg azt a rengeteg tudást, tapasztalatot, melyet ősünk felhalmoztak.

Feladatunk, hogy a változó világban találjuk meg azt az utat, hogy a gyermekek életkor specifikusan a néphagyományok, értékek hordozójává váljanak.

Környezetünk megismerése tapasztalatszerzésen keresztül:

Környezetünk adottságai, a minden évszakban pompázó táj, hegy, erdő és mező, a folyó, folyópart, természetvédelmi park mind- mind arra ösztönöznék bennünket, hogy minél több időt töltsünk a természetben, minél jobban ismerjük meg, szerezzünk tapasztalatokat. A környezetét jól ismerő ember biztonságban érzi magát a természetben, a lakóhelyén. Azt szeretnénk, hogy óvodásaink minél jobban megismerjék azt a környezetet amelyben élnek, minden természeti értékével, szépségével együtt, hogy biztonságban tájékozódjanak a saját világukban. Tanítsuk meg őket rácsodálkozni a világra, vegyék észre a szépet és a jót, tudjanak különbséget tenni jó és rossz között. A falusi élet gazdag és változatos lehetőségei, az évszakok változásai, a folyamatos és közvetlen megfigyelések erdőn, mezőn, vízparton, szőlőhegyen, veteményeskertben, gazdag tárházat nyújtanak a tapasztalatszerzésre. A családok, szülők bevonásával közvetlenül megfigyeljük a növény- és állatvilágot, lakó- és élőhelyüket, gondozásukat, ápolásukat. Az évszakok nyújtotta lehetőségeket maximálisan kihasználva, a természetjárás közben gyűjtött termékek egész évben segítségünkre lehetnek és vannak a vizuális megjelenítésben, barkácsolásban, kézimunkában. A valóságos élethelyzetekben szerzett tapasztalatok egyféle viselkedéskultúrát, természetvédelmet, változatos élménylehetőséget kínálnak.

Környezetalakítás:

A környezet alakításában fontos szerepe van a gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak, melyeket felhasználnak, gyakorolhatnak különböző játéktevékenységeik során, az óvodai élet mindennapjaiban. A tárgyakról szerzett ismereteiket tovább élük, átrendezik. Játéktérületeket alakítanak ki- ünnepek előtt, körjátékokhoz, meséléshez, tornához, kuckókat építenek játékhelyzetekhez, felhasználva a csoportszoba eszközeit, tárgyait.

A gyakorlás legtermészetesebb módja a szabad, kötetlen játéktevékenység.

Fontos, hogy a fantázia mozgósítására, a kreatív tevékenykedésre az eszközök állandó közelségben legyenek, a tárgyi játék eszközökön túl, az évszakonként gyűjtött termések és természetes anyagok. Másik ilyen módja a környezetalakításnak, amikor saját munkáikkal díszítik a csoportszobát, öltözőt, ünnepre készülődve.

A környezetalakítás során fejlődik önálló véleményalkotásuk, döntési képességeik, nagyfokú együttműködést kíván a kortárs kapcsolatokban.

A fenntartható fejlődés kialakítása az óvodában

A fenntarthatóság kialakítása érdekében, olyan ismereteket adunk át már az óvodában a gyermekeknek, amelyek révén kialakul a környezetvédő, természetvédő ember személyisége. Megismertetjük velük a szűkebb és tágabb emberi környezet élő és élettelen világát. Életkori sajátosságait figyelembe véve alakítjuk ki azokat a pozitív érzelmeket, szokásokat, készségeket, melyek a környezettudatos magatartás igényét, a természet védelmét szolgálják. Ebben az életkorban kezdik a gyermekek igazán felfedezni a világot, mindent szeretnének tudni és felfedezni. A gyermekek ahhoz kötődnek, ami kedves nekik, amit szeretnek. Megismertetjük velük, hogy egészségesen, okosan éljenek, védjék saját és mások egészségét, óvják és őrizték értékeinket. A környezetvédelem közös ügy, amely az egész társadalom egészséges szemléletén, környezetkímélő életmódján, környezetfejlesztő cselekedetein múlik. Munkánk igazán csak akkor lesz eredményes, ha magunk is jól ismerjük, szeretjük, óvjuk környezetünket. Fontosnak tartjuk, az anyag és energiatakarékos óvoda üzemeltetését, a pedagógusok példamutatását, a szelektív hulladékgyűjtésben a gyermekek folyamatos, tevékeny és következetes bekapcsolását. Folyamatosan keressük, próbáljuk ki az újabb lehetőségeket (pl.: veteményes kert, komposztálás, ...)

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseinek megtapasztalása:

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben, alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik, tér-, sík- és mennyiségszemlélete. Matematikai fogalmakkal, összefüggésekkel már óvodás kor előtt is kapcsolatba kerül a gyermek, amikor ismerkedik az őt körülvevő világgal.

Célunk: A környező világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása játékos formában.

Feladataink:

- a matematikai érdeklődés felkeltése,
- ok- okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása,
- pozitív viszony kialakítása problémahelyzetekkel szemben, a logikus gondolkodás megalapozása.

A matematikai nevelés a tevékenységek gazdag választékával lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. Meghatározó szerepe, van a gyerekek képességeinek fejlesztésében: Elsősorban a megismerő képességek- érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, tapasztalás, megértés, problémameglátás, problémamegoldás, ítélőképesség területén. Környezetünk minden élő és élettelen, eleme segítségünkre van abban, hogy gazdag és változatos lehetőséget biztosítsunk:

- összehasonlításra,
- számosság megállapítására,
- mérésre,
- építmények, alkotások létrehozására,
- szimmetria létrehozására,
- térben és síkban való tájékozódásra.

A fejlesztés tartalma:

- Óvodába kerülve megismerkednek környezetükkel, társaikkal és a felnőttekkel.
- Tapasztalatokat szereznek testükről, érzékszerveikről. Tudatosodik bennük a testápolás, az érzékszervek védelmének fontossága, az orvos gyógyító munkája. Felismerik a testápolás fontosságát.
- Séták alkalmával megfigyelik az évszakok változásait. Felfedezik szépségeit, gyűjtik kincseit.
- Ismerkednek az év- hónap- hét- nap- napszakok összefüggéseivel.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- Megfigyeléseket végeznek a növény és állatvilágban, veteményesben, szántóföldön, erdőn, mezőn, folyóparton. Tapasztalatot szereznek virág, gyümölcs, zöldségféle színéről, ízéről, alakjáról. Folyamatosan bővítik ismereteiket: a növény és állatvilágban.
- Tapasztalatot szereznek az ember munkája- a fejlődés, a növekedés összefüggéseiről. Lehetőség szerint részt vesznek a munkálatokban.
- Beszélgetnek az otthonról, családtagokról. Megismerik a család szerepét, családtagok munkáját, más felnőttek foglalkozását.
- Séták alkalmával gyakorolják a gyalogos közlekedést, megfigyelik a közlekedési eszközöket, megkülönböztetnek személy- és teherszállító járműveket.
- Ellátogatnak a vasútállomásra, hajóállomásra, tüzoltóságra (lehetőség szerint) utazás során gyakorolják a helyes viselkedést. Megkülönböztetnek vízi-, légi-, szárazföldi-, személy-, és teherszállító járműveket.
- Az óvodapedagógus segítségével gyakorolnak környezetvédelmi feladatokat: óvoda környékének tisztán tartása, emberek munkájának tiszteletben tartása, növények- állatok védelme, növények- termések gyűjtése.
- Tevékenységek során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenység formában alkalmazzák

Várható fejlődés óvodáskor végére:

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Tudják családjuk és a maguk nevét, címét, szülei foglalkozását.
- Felismerik a napszakokat, az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- Eligazodnak az óvoda és a távolabbi környezetben, ismerik az alapvető közlekedési szabályokat.
- Ismerik környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- Ismerik szűkebb környezetüket, a környezetükben lévő intézményeket.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismereteik vannak.

Helye a nevelés folyamatában

A játék a kisgyermekkor legfejlesztőbb és legfontosabb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Világa a közönséges világhoz képest más minőséget jelent. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat, a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játék célja:

Az óvodáskorú gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja, fejlesztésének eszköze, amelyben megvalósul komplex személyiségfejlődése és e tevékenység folyamata biztosítja boldog gyermekkorát.

Feladatok :

- Játékhoz szükséges feltételek (nyugodt, derűs légkör, hely, idő, eszközök) biztosítása. A játék feltételeinek megteremtésénél olyan szokásokat, szabályokat alakítunk ki, melyek lehetővé teszik minden gyermek számára a nyugodt játékot
- Megfelelő, a gyermek életkorát figyelembe vevő játékszerek, eszközök, anyagok megléte.
- Élményszerzési lehetőség biztosítása a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Játékirányítási feladataink

A kisgyermek első valódi társa a családban, az óvodában is a felnőtt, - a szülő és az óvodapedagógus. Feladata, hogy a családdal együtt, hogy a környezetükben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra átélhessék. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezhetővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvodapedagógus játékszerű metódusai szituációtól függőek. A kicsiknél játékezdeményezők vagyunk, hogy megismerjék, mivel lehet játszani, hol van a helyük, hogyan kell használni őket. Modellnyújtóak vagyunk ebben a folyamatban, az egymás mellett játszástól, az együtt játszásig, az együttműködésig. Az óvodapedagógus csak megfigyelője, tekintetével támogatója a játéknak. Amikor a játék megreked, vagy valamelyikük testi épségét veszélyezteti, az óvodapedagógus minden esetben bekapcsolódik.

Játékirányításunk modellnyújtó, tisztelő, támogató, elfogadó. Előtérbe helyezzük a szabad játék érvényesülését a csoportszobában, de az udvaron is. Óvodánk csoportjainak napirendjében, időbeosztásában nagy jelentőséggel bír a játék folyamatának, tevékenységének nagysága.

Helye a nevelés folyamatában:

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek fontos eszköze a mindennapi mese, vers, dúdoló, mondókák - mindez a gyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Felejthetetlen élményt nyújt a gyerekek számára, érzelmeket ébreszt és erősít, szorongásokat old, megnyugvást ad, szórakoztat és elgondolkodtat, mindenképpen táplálék a gyermeki lélek számára. Ajándék a mindennapok zajában, a csend szigete. Ezért az óvodában nem múlhat el nap vers, mese, dúdoló, mondóka nélkül, helye és ideje van mindig, amikor igény mutatkozik, és alkalom adódik rá. Alapját a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag tára kínálja. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mese- képi formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Különösen alkalmas a gyermek szemléletmódjának és világvilágának alakítására. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, mely oldott állapot elősegíti a belső képvilág megjelenítését. A tárgyi világot is megjelenítő és megelevenítő átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világvilág felébreszti a külvilágra irányuló megismerési törekvéseket.

A versben, mondókában, dúdolóban játék, szöveg és dallam, mozgás, rím és hangulat megbonthatatlan egysége nyújt gyönyörűséget, érzéki érzelmi élményeket a gyermeknek, mely újra és újra ismétlésre készíti. A mese és vers hatása megjelenik a játékban, a rajzokon, a beszédben és a társas kapcsolatokban.

Célja:

Az irodalom megszerettetése, a mese, vers iránti igény felébresztése és kielégítése, sajátos élménynyújtás, érzelmi biztonság megteremtése, a gondolkodás és nyelvi kifejezőkészség hatásos fejlesztése.

Feladatok:

- Az irodalmi élmények befogadásához szükséges feltételek biztosítása, a lehetőségek maximális kihasználása.
- A mese-vers repertoár igényes összeállítása, népi kultúránkból való merítés, évszakok szerinti tervezés.
- A gyerekek aktivizálása, bekapcsolása, a fejlődés eredményeképpen hallgatóból előadóvá válása.

A fejlesztés tartalma:

Mivel a mese, vers mindennapos óvodánkban, ideálisnak tartjuk azt, hogy minden csoport életében kialakítsunk egyfajta szokásrendszert, melynek keretében naponta ugyanazon a helyen, (mesesarok, kuckó, mese-szék, mese-párna) és a tevékenységek sorában, ugyanazon időben (pl. tízórai után) mesét, verset, mondókát hallgathatnak a gyerekek. Ez az állandóság egyfajta megnyugvást, érzelmi biztonságot ad, örömteli várakozást, meghitt hangulatot teremt.

Ezen kívül kezdeményezünk bárhol és bármikor játék, séta közben, pihenés előtt, amennyiben a külső és belső feltételek megfelelőek. Olyan előadásmód megválasztására törekszünk, amely segíti a mese, vers hangulatának átélését, közvetíti, sejteti a bennük rejlő tartalom értékét, igazságát. A szemléltető eszközök köréből előnyben részesítjük a saját készítésű illusztrációkat, bábokat. Mindezek segítik a gyermeket a mese cselekményének nyomon követésében, különösen a 3-4 éveseket és a tartós figyelemre kevésbé képes óvodásokat. A szemléltetés nélküli mesehallgatás fejlesztő hatása abban rejlik, hogy a gyermek gazdag képzelete segítségével belső képet alkot a hallott szavak, mondatok alapján. A belső képalkotás folyamán a gyermek indulatokat, vágyakat, szorongásokat dolgoz fel.

Mesehallgatás után, vagy szabadidőben bármikor lehetőséget nyújtunk óvodásainknak a hallottak feldolgozására, eljátszására, lerajzolására, saját képzeletük alapján, különféle eszközök, bábok, ruhák, fejdíszek segítségével. Elősegítjük az önkifejezés azon lehetőségeit, amikor a gyermek maga alkot verset, mesét, azt mozgással vagy más tevékenységgel kíséri. Az irodalmi anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük csoportunk életkori megoszlását, érdeklődési körüket, egyéni beállítottságukat, és az évszakok, népszokások, jeles napok, ünnepek körforgását. A kezdeményezések anyagának változatosságát szem előtt tartjuk, gerincét a magyar népmesék és népi gyermekköltészetünk alkotásai adják. Óvodánkban a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helyt adunk.

Arra törekszünk, hogy irodalmi nevelésünk anyaga megfelelő arányban tartalmazzon mesét, verset, mondókát. Alkalmanként szívesen ismertetünk meg egy-egy szólást, közmondást, találós kérdéseket. Óvodánk törzsanyagában szerepelnek azok a mesék, versek, melyekkel minden gyermekünk megismerkedik óvodai élete során.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

3-4 évesek: Megismerkednek a csoport mesehallgatási szokásaival. Meghallgatják, majd együtt mondják a felnőtellel, társakkal az etető, altató, tapsoltató, táncoltató, ujjolvasó verseket, mondókákat, ismételtetik azokat. Érdeklődéssel hallgatják a rövid állatmeséket, a halmozó és láncszerkezetű meséket. Meghallgatják, megfigyelik az óvó néni, illetve a nagyobbak bábjátékát, dramatizálását. Az ismétlések során felismerik a mese szereplőit, várják az ismerős fordulatokat.

5-6-7 évesek: Ismerik a mese-vers hallgatás helyét, idejét, várják, igénylik. Megteremtik a szükséges feltételeket, elhelyezkednek, segítik a kicsik bevonását. Csendben, fegyelmezetten hallgatják a mesét. Hosszabb népmeséket, magyar és külföldi írók meséit is figyelemmel követik. Tündérmesét, verses mesét, tréfás mesét is szívesen hallgatnak. A folytatásos mese cselekményeit összekapcsolják, felidéznek az előzményeket. Bábokkal, fejdíszekkel eljátsszák a kedvenc meséiket a kisebbeknek. Évszakhoz, ünnepekhez kapcsolódó egy-egy verset önállóan vagy társakkal elmondanak.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretik, várják és igénylik a mesemondást.
- Képesek figyelmesen végighallgatni, átéléssel azonosulnak kedvenc mesehősükkel.
- Az aktuális helyzetnek, hangulatnak megfelelő verseket, mondókákat felidéznek, szívesen ismételtetik.
- Képesek önálló mese, ill. versmondásra.
- Bábozással, dramatikus játékkal megjelenítik a mese szereplőit, eseményeit.
- A folytatásos mese szálait összefűzik.
- A könyveket önállóan kezelik, nézegetik, képről olvasnak.
- Vigyáznak a könyvekre, vágyat éreznek az olvasás megtanulása iránt.

8.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Ameddig egy nép énekel, messzire hallatszik, hogy léteznek.

Páros szárnya van az embernek, az anyanyelve és a zenei anyanyelve.”

(Sütő András)

Óvodai életünk nem képzelhető el zenei élmények nélkül. A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A zenei nevelésnek más nevelési területek és a tanulási képességekért felelős pszichikus funkciók jelentős részének fejlesztésében is része van. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Feladatunk, hogy már kicsi korban megszerettessük a dalos játékokat, mondókákat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Fontos helyet foglal el anyanyelvi nevelésünkben, az évszakok változásának követésében, néphagyományainkban, ünnepeinkben. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az óvodai nevelés célja:

A zenei képességek fejlesztésén túl, zenét értő és szerető, kreatív, a szépet és jót befogadni képes emberekké nevelés. A gyermekek érezzék a közös éneklés, játék, zenehallgatás örömet, ezek az énekes élmények épüljenek be mindennapjainkba.

Kodály szerint: „Amit itt tanul a gyermek, soha nem felejt el, vérévé válik...”

Feladataink:

- Igényes, életkoruknak, és a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelő zenei anyag kiválasztása.
- Biztosítani a zenei neveléshez szükséges feltételeket /hely, idő, eszközök, népi hangszerek, audiovizuális technikák, stb./
- Mondókákon, dalos játékokon keresztül a nyelvi képességek fejlesztése, zenei képesség fejlesztő játékokkal.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- Az egyenletes lüktetés, a ritmusképzés, az ezekhez tartozó eszközök használata kísérvé mindennapjainkat.

A fejlesztés tartalma:

A gyermekek óvodai életük zenei nevelése során az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközei a zenei képességek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásuk alakításában. A dúdolgató, ringató, énekével hangulatot teremtő óvodapedagógus követendő minta óvodásai számára.

Kiscsoport

- A 3-4 évesek elsősorban olyan dúdolókat, ölbéli játékokat, mondókákat ismernek meg, melyeket a felnőttel meghitt testközében, érintéssel, cirógatással közösen mondogathatnak.
- Szervezeti forma: kötetlen foglalkozás, egyéni vagy szabadon választható mikrocsoportos foglalkozás, 10-15 perc
- A simogatók, arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játékok, mondókák a kapcsolatteremtés fontos eszközei. A vidám, jóízű játékok egész nap alkalmat adhatnak a közös játékra – élményre.
- Olyan dalos játékokat válogatunk (3-5 hang terjedelmű), melyeket egyszerű játékos mozdulatokkal egyénileg az óvodapedagógussal, ill. kis csoportban együtt, a nap folyamán bármikor eljátszhatnak.
- Ismerjék meg a halk-hangos, magas-mély éneket, beszédet.
- Figyeljék meg a környezet hangjait /játékok, állatok, emberek/, tudjanak megkülönböztetni 2-3 élesen eltérő zörejt, emberi hangot, ütős hangszer hangszínét.
- Egyszerű ritmushangszerekkel, ujjal, stb. érzékeljék az egyenletes lüktetést.
- Az óvodapedagógus beszéljen „énekelve”. Nevüket, jelüket, hívogatókat játékosan, énekelve gyakorolják.
- Gyermektánc: Játékos utánozó mozgás, egyszerű körséta, guggolás vagy könnyű szerepcsere.
- Ünnepekre, jeles napokra 1-1 alkalmi dalt tanuljanak.
- A zenehallgatáshoz lehetőleg olyan műveket választunk, amelyek énekelve és hangszerrel is előadhatók, felkeltve, ezzel a gyermek érdeklődését a zene iránt.

Középső csoport

- Tanulnak hosszabb mondókákat, dalokat, dalos játékokat, népi játékokat, melyek mozgásukat is fejlesztik. Hangterjedelem: 3-6 hang.
- Szervezeti forma: kötetlen majd folyamatosan kialakított kötött foglalkozás, 10-15 perc
- Ismerkednek az egyszerűbb tánc lépések mellett a csigavonal, szerepcsere, hangfelismerő játékdalokkal is. Megtalálható a párválasztó, a sorgyarapító játék is.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- Az alkalmi dalok bővülnek, kísérik azokat apró mozdulatokkal. A már tanult mondókákat bővítjük 4-5 újjal.
- Az ismert egyszerű dallamokat térben mutatják.
- A jól ismert dalokat szöveg nélkül is felismerik dúdolásról, hangszerről.
- Felismerik a finomabb zörejeket, egymás hangját és a természet zörejeit.
- Képesek az egyenletes lüktetés érzékeltetésére járással, tapssal; a dalok, mondókák ritmusának kiemelésére; dallamfordulatok kitalálására.
- Próbálkoznak az önálló énekléssel, halkan- hangosan, magasabban- mélyebben.
- Bővülnek a ritmusérzék fejlesztő gyakorlatok, biztosítjuk a lehetőséget ritmuszenekar rögtönzésére.

Nagy csoport:

- Egyéni fejlettségtől függően mindennapjainkban a hosszabb mondókák, kiszámolók, minden területen előkerülnek (verselés, mesélés, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése...).
- Szervezeti forma: kötött forma, 30-35 perc
- Énekeljenek csoportosan és egyénileg is, önálló indítással, tisztán, helyes kezdőmagasságban, tartsák a tempót az óvónó nélkül is.
- Gyermektáncukat a változatos térforma, játékos táncmozdulatok jellemzik.
- Fogalom párok megismerése és együttgyakorlása (halk-hangos, gyors-lassú).
- A dallamfelismerés kezdő motívumról vagy belső motívumról is történik.
- Sokféle zörej és zenei hang, egymás hangjának felismerése kis eltéréssel, zaj irányának, távolságának meghatározása.
- Fejlesztésüknél már válogathatunk olyan anyagot is, melyekben előfordul szinkópa és a szünet.
- Tudják megkülönböztetni az egyenletes lüktetést a dalok ritmusától. Olyan dalos játékokat válogatunk, melyek céltudatosan fejlesztik mozgáskészségüket, ritmusérzéküket, alkotó fantáziájukat.
- Érdeklődésük fenntartása a szép zene iránt. Olyan érzelmi hatású dalokkal, népdalokkal, valamint a komponált műzenei dalokkal, és a hangszeres zenével ismertetjük meg őket, melyek igényes zenehallgatásra, egyedülálló élményre ösztönöznek, és fejlesztik a gyermekek művészi fogékonyságát.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek énekeljenek élvezettel, tisztán, szépen.
- Tudjanak egyedül és társaikkal azonos hangnemben énekelni.
- Érezzék az egyenletes lüktetést, a ritmust, mozgásuk legyen harmonikus.
- Tudjanak mozgást, ritmust, dallamot rögtönözni.
- A zenehallgatás legyen élmény a gyerekek számára.

Helye a nevelés folyamatában

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk arra, hogy a gyermekek alkotásait a közösségi rendezvényeken bemutassuk, és a tehetségeket bátorítsuk, ösztönözzük. Az ábrázolás segítségével a gyermekek megfigyelései, elgondolásai kifejezhetőkké válnak valamilyen formában és anyagban.

Maga a tevékenység- s ennek öröme- a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az alkotó tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi, plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását, közben fejlődik figyelmük, értelmi képességeik, kreativitásuk, színesedik fantáziájuk.

Nő önbizalmuk, megismerik a körülöttük lévő tárgyakat, jelenségeket,- térbeli, formai, színbeli viszonylatokban is, fejlődik képi gondolkodásuk. A kéz finom mozgásának fejlődése elősegíti a szenzormotoros - koordinációt.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Célunk: A gyermeket hozzásegíteni ahhoz, hogy meglévő alkotóelemekből új formaviszonyokat tudjon alakítani. A tér-, forma-, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladatunk:

- A feltételek megteremtése az alkotó tevékenységhez: lehetőséget, eszközöket, helyet és időt

Alapvető követelmény, hogy kényelmes, nyugodt körülmények között tevékenykedhessenek! Óvodánkban megfelelő méretű asztalok, székek állnak a gyerekek rendelkezésére, a csoportszobákban biztosítva van a természetes fényű megvilágítás. Fontos a megfelelő állapotú és minőségű, változatos anyag és eszközkészlet megléte.

Az eszközök is motiváló erővel bírnak. Gyermekeinknek elegendő időt biztosítunk a gyakorlásra, tevékenykedésre. Az anyagokat, eszközöket a gyermekek által is hozzáférhető helyen tartjuk. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Pl.: burgonyanyomat, viaszkarcc, mézeskalács készítés, tojásfestés, agyagozás, varrás stb.

- A 3-7 éves korban tervezhető tevékenységek fejlesztése

A 3-7 éves korban tervezhető tevékenységek: Ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel, technikákkal, a helyes ceruza, ecset, zsírkréta fogással, használatával. A gyermekeknek lehetőségük van az élményeikhez kapcsolódó szabad témaválasztásra. Színhasználatuk egyéni, tetszés szerinti. Próbálgatják a képi elemek egymáshoz rendelését. Ismereteket szereznek a térviszonyok jelzéseivel. A gyermekeknek biztosítva van a mindennapi gyurmázás, rajzolás. Megismerik az anyagok alakíthatóságát nyomkodva, csipkedve, gyurkálva, ütögetve, sodorva, stb. Építés során ismerkednek a különböző tárgyak formáival, anyagával, ill. a különböző térbeli alakzatokkal. Megtanulják az ábrázolással kapcsolatos szokásokat: ruhaujj feltűrése, azt, hogy az eszközöket ne vegyék a szájukba, asztal leterítése, kézmosás, stb.

Élményeik gyarapodásával, fantáziájuk színesedésével, alkotó – alakító tevékenységük bővül. Az életkor előrehaladtával ábrázolásuk megfigyelés, emlékezet alapján történik. Egyre inkább saját elképzelés alapján jelenítik meg emberalakokat, mese, vers részleteket. Alkalmazzák a vékonyabb-vastagabb vonalakat, tagoltabb részformákat. Folyamatosan gyakorolják a már megismert technikákat, ismereteiket bővítik. Nagy térbeli alakzatokat is képesek létrehozni. Építéseikhez felhasználják a csoportban fellelhető különféle eszközöket (takarók, dobozok, kockák, székek stb.)

A hozzájuk közelálló, őket érdeklő témákat, eseményeket, mesék, versek, történetek szereplőit képileg-plasztikailag kifejezik. Környezetüket díszítik, alakítják. Képalakításuk nagy méretben is megjelenik papíron, aszfalton, homokban.

Biztosítjuk a gyermekeknek azt az élményt, hogy nézegethessék egymás munkáját, gyönyörködhetnek az elkészült alkotásokban. A képeket, rajzokat, plasztikai munkákat a folyosón állítjuk ki, így a szülők is megcsodálhatják. Minden évszakban kihasználjuk az udvar, környezetünk adta lehetőségeket (homok, lehulló falevelek, hó, stb.), melyeket felhasználunk az ábrázolás során. Igyekszünk minél többfajta természetes anyagot biztosítani a gyermekek számára (pl.: csuhé, gyékény, fa, kavics, homok, magok, termések stb.).

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

A folyamatosan gyakorolt technikáik az évek során rögzülnek, tökéletesednek, ismereteik megszilárdulnak.

A fejlődés várható jelei óvodáskor végére

- megfelelően használják az eszközeiket,
- örülnek az elkészített alkotásnak,
- biztonsággal mozognak az őket körülvevő térben,
- forma ábrázolásukban képesek arányok, térbeliség, egyensúly létrehozására,
- a tér alakításában ötletesek, bátrak,
- a képi kifejezés eszközeit biztonsággal használják élményeik, elképzeléseik megjelenítésében,
- színhasználatuk egyéni, változatos,
- az alkotásokról véleményt mondanak - a szépre rácsodálkoznak, gyönyörködnek benne - tudnak emlékezetből rajzolni,
- kifejlődik a szenzormotoros-koordináció.

8.6. Mozgás

Célja:

A gyermekek rendszeres egészségfejlesztő testmozgásra szoktatása, egyéni fejlettségi szintjükhöz igazodva mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése.

Feladata:

- a gyermeki szervezet teherbíró képességének, egészséges fejlődésének biztosítása a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazásával;
- a kondicionális képességek, különösen az erő és az állóképesség fejlesztése;
- a helyes testtartáshoz nélkülözhetetlen izomegyensúly kialakítása;
- a gondozás, az egészséges életmódra nevelés hatásainak felerősítése, kiegészítése.

Helye a nevelés folyamatában:

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítünk elő, biztosítva a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását. Mozgásfejlesztésünket a spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítve az irányított mozgásos tevékenységekkel valósítjuk meg. Óvodai életünk minden napján, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk egyéni szükségleteiket és képességeiket figyelembe véve- az egészségfejlesztő testmozgásra, a spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban- megjelenő mozgásos tevékenységekre. A szabad levegőn végzett mozgásnak fontos élettani hatása van, ennek érdekében, ha tehetjük, kint végezzük mindennapi frissítő testedzésünket. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására. A komplex testmozgásokat beépítjük az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, mivel ezek együttesen hatnak a gyermek személyiségének a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére.

3-4 évesek

Szervezett mozgásának anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat, a nagymozgások fejlesztését tartalmazza: járásokat, futásokat, ugrásgyakorlatokat, egyszerűbb labda gyakorlatokat, támasz gyakorlatokat, egyensúlyozó járást, a talajtorna elemeit. Az életkornak megfelelő nehézségű mozgásfejlesztő játékok a gyermekeket elvárható erő kifejtésre készítessék. A gyakorlatok végzésénél mindig az óvodapedagógus mutatja be a helyes mintát, ügyelve a pontos, esztétikus gyakorlásra.

4-5 évesek

Természetes mozgásukban a hangsúly mindig a nagymozgások fejlesztésére kerül. Az irányított mozgásos játékokban megjelennek: a futásgyakorlatok (akadályokon át, fel- és lelépéssel, tárgyhordozással, stb.), ugrásgyakorlatok (egy lábon, páros lábon, fel-le, helyből távol ugrás), dobásgyakorlatok (célba, távolba), labdagyakorlatok (feldobás, elkapás, gurítás). A támaszgyakorlatokat talajon és szereken gyakorolják. A talajtorna anyaga gurulóátfordulással, a kézenállás előgyakorlatával bővül. Kiemelt szerepe van az egyensúlyérzék fejlesztésének, a gyermekek sok egyensúlyozó játékot játszanak vízszintes és rézsútos szereken.

5-6-7 évesek

A gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikusabb, sokféle mozgáselemet ismernek. Gyakran tervezünk kisebb testrészekkel végzett mozgásokat, használjuk a rendelkezésünkre álló kézi szereket. A különböző típusú futógyakorlatokat sorsverseny, váltóverseny, versenyfutás közben is gyakorolhatják. Végeznek ugrógyakorlatokat páros és egy lábon haladással, szökdelnek, gyakorolják a magas- és távol ugrást. Dobásgyakorlatokat játszanak egykezes, kétkezes, alsó-és felső dobással, célba vagy kötél felett. Párokban labdázhatnak, vezetik a labdát járás, futás közben. Egyensúlyoznak padon járással, fej, kar és lábmozgásokkal összekötve. Talicskázással, pók-rákjárással bővülnek a támaszgyakorlatok. Gyakorolják a gurulóátfordulást, gurulást a test hossz tengelye körül, a kéz állást. Fontos, hogy a szabályjáték normáit megértsék, és be is tartsák. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget nyújt a szervezett mozgások során megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Szeretik és igénylik a mozgást.
- Állóképességük, edzettségük, alkalmazkodó képességük megfelelő.
- Ismerik az eszközök nevét, és a gyakorlathoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Mozgásuk összerendezett.
- Erőnlét, egyensúlyérzék, ritmusérzék kifejlődött.
- Kitartóan képesek a feladat elvégzésére.
- Játékos és versenyhelyzetekben megfelelő akarattal, fantáziával, kreativitással, önálló szervezéssel vannak jelen.
- Figyelmük, gondolkodásuk, emlékező képességük, ötletességük megfelelő szintű.

8.7. Munka jellegű tevékenységek

Célja:

A gyermek egész személyiségének fejlesztése a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak, és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése. Az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növénygondozás által.

Feladat:

Különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása. A tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság, alakításának fontos lehetősége. Legyen eszköze a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának, ill. legyen egyik formája a saját és mások elismerésére nevelésnek. Válgják örömmel és szívesen végzett aktív tevékenységgé, és természetessé számukra, hogy a munka hozzátartozik mindennapi életünkhöz. az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Helye a nevelés folyamatában:

A munka, és a munka jellegű játékos tevékenységek a gyermek mindennapi tevékenységének része, fontos nevelési eszköz. Végzése közben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti és társadalmi környezetükről. Munkavégzés közben természetes módon alakul a gyermekek szociális magatartása, közösségi kapcsolata. Feladatuk játékos végzése közben megtanulják az eszközök célszerű használatát, begyakorlódnak, pontosabbá válnak a különböző munkakészségek.

A munkajellegű tevékenységek alapvető feltételei: Megfelelő eszközök, elegendő tapasztalat, tudatos pedagógiai szervezés, elegendő idő, nyugodt, békés légkör, és megfelelő hely, ahol az adott feladat kényelmesen, önmagukat és másokat nem akadályozva elvégezhető. A gyermek minél kisebb, a két tevékenység (játék/munka) annál inkább egybefolyik.

Az óvodapedagógus feladata az egyes munkafajtákat

- Fokozatosan, bevezetni, a gyermekeknek egyenként megmutatni a munkafogásokat, sorrendjüket, azok nehézségét fokról fokra növelni.
- A gyermekek munkajellegű tevékenységét mindig fejlettségüktől függően kell értékelni, s a sikeresen elvégzett tevékenység felett közösen örülni.
- Egyetlen gyermeket se terheljünk túl, de mindenkinek legyen feladata. Fejleszteni csak a gyermekek saját, örömteli, örömmel vállalt tevékenységén keresztül lehet

A 3-4 éves gyermekek munka jellegű lehetőségei:

Testápolásnál: a mosdóban egyéni fejlettségüktől függően segítséggel használják, s rakják vissza a helyére a szappant, körömkefét, törölközőt, fésűt, WC-papírt.

Étkezésnél: A tárgyak fogásmódjának elsajátítása, segítséggel vigyék asztalukhoz az étkezés eszközeit, rendeltetésszerűen használják, étkezés végeztével szedjék le. Segítséggel étkezzenek.

Öltözködésnél: Kezdenek önállóan öltözni, vetkőzni. Ruhájukat, jelüket ismerjék fel, segítséggel tegyék a helyére. Próbálkozzanak a gombolással, cipőjük fel-lehúzásával, a tépőzár használatával, fűzéssel.

Környezet rendjének megőrzésében: ismerjék környezetükben a tárgyak helyét, ha szükséges segítséggel vegyék el, ill. használat után tegyék vissza, amire szükségük van, használat után tegyék vissza. Segédkezzenek a csoportszoba átrendezésében.

Az alkalmasszerűen ismétlődő munkákat a gyermekek önálló vállalkozás alapján végezzék. (pld: játékok tisztítása, eszközök adogatása, levél, termés, madáreleség gyűjtése, virágok öntözése.) Az óvodapedagógus munkájában spontán segítsenek, kéréseinek tegyenek eleget.

A 4-5 éves gyermekek munka jellegű lehetőségei:

Testápolásnál: a munka tartalma (a 3-4 évesekével) azonos, az önállóság nő, differenciált segítségnyújtás mellett az ellenőrzés nagyobb hangsúlyt kap. A teendőket bővíthetjük pl. a mosdó feltörlése, zsebkendőtartó feltöltés. Étkezésnél is fokozódjon önállóságuk. Segítséggel szedhetnek tálból, próbálkozhatnak a folyadék öntésével.

Öltözködésnél is azonos a munka tartalma a 3-4 évesekével, de önállóságuk növekszik. Gyakorolják a cipőkötést. Környezet rendjének megőrzése: a csoport játékait önállóan vegyék el, s használat után tegyék vissza a helyére. Szükség szerint segítsenek a terem átrendezésében. Segédkezzenek az ágyazásban, sepregetésben, udvari játékok helyrerakásában. Képességeikhez mérten egyre többet segédkezzenek az alkalmasszerűen ismétlődő munkákban.

Naposi munka: fokozatos bevezetése az önkéntesség figyelembe vételével történik - amikor a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. Naposi táblán láthatják, kik a naposok, az étkezéssel kapcsolatos teendőkhez kötenyt kötnek. A naposok az óvodapedagógus, vagy dajka segítségével, irányításával étkezéshez megterítenek, segíthetnek az étel kiosztásában, étkezés után rendbe teszik az asztalt. Próbálkozhatnak sepregetéssel.

Alkalmasszerűen ismétlődő munkáik bővüljenek: pld. gyűjtögetés, barkácsolás az, óvodapedagógussal, levélseprés, gereblyezés, rügyeztetés, csíráztatás stb. Teljesítsenek – önkéntes alapon- megbízatásokat.

Az 5-6-7 éves gyermekek munka jellegű lehetőségei:

A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, időnkénti ellenőrzéssel végezzék el. Segíthetnek a mosdó rendbetételében

Az étkezéssel kapcsolatos önkiszolgálásuk fejlettebbé válik. Gyakorolják a kés használatot, önállóan merítsenek, öntsenek.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Az öltözködésnél önállóságuk mellett igényességük fokozódjon. Önállóan gomboljanak, kössenek.

A környezet rendjének megőrzése: csoportjuk játékait tartsák rendben, időnként a babaszobában, babakonyhában takarítsanak össze. Részt vehetnek a polcok letörlésében, babaruhák, babaedények mosásában. Segíthetnek a szertári eszközök ki és behozatalában, kiosztásában, rendbetételébe

A naposi munkánál a feladatokat nagyobb önállósággal végezzék. Az asztalon az eszközöket esztétikusan rendezzék el. Étkezés után töröljék le az asztalokat, seperjenek, töröljék fel az asztalok környékét. Önállóan vegyék elő az állandóan használt eszközöket.

Felelősi munkával bővíthet feladatkörük, mely szükség szerint meghatározható feladatokat foglal magában. (mosdó felelős, élősarok felelős stb.)

Az alkalmasszerűen ismétlődő feladatok köre tovább bővül. Gondozzák folyamatosan az élősarok növényeit, vessenek magot, ültessenek virághagymát, hajtassanak. Gyűjtsenek önállóan is terméseket, magvakat, növényeket. Minden évszakban segédkezzenek a járdák, utak tisztításában. Télapóra, Karácsonyra, Anyák napjára készítsenek ajándékot. Segítsék kisebb társaikat. Egyéni megbízatásokat, bonyolultabb feladatokat szívesen teljesítsenek.

A vegyes csoport:

Vegyes csoportban a gyermekek munka jellegű tevékenységei szervezésének leglényegesebb szempontja, hogy minden korosztály számára találjunk megfelelő feladatot.

A fejlődés várható jellemzői:

- A gyermekek képesek szükségleteiknek, egyéni fejlettségüknek megfelelően, önállóan ellátni magukat.
- Naposi munkát, egyéb alkalmasszerű tevékenységet önállóan, szívesen végzik.
- Szívesen segítenek az óvoda rendjének, tisztaságának fenntartásában.
- Segítenek a kisebbeknek, önállóan végeznek megbízatásokat.

8.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Helye a nevelés folyamatában

A tevékenységben megvalósuló tanulást a nevelési folyamat szerves részeként értelmezzük, a nap folyamán adódó helyzeteket, lehetőségeket folyamatosan kihasználjuk. A tevékenység tágabb jelentése alatt a cselekvést, aktivitást és műveletvégzést értjük. Alapjának tekintjük a gyermekek életkorát, fejlettségét és az egyéni sajátosságok ismeretét. Az óvodába lépő kisgyermek személyiségének, viselkedésének alakulása, értelmének nyiladozása elválaszthatatlanok egymástól. Az óvodában eltöltött éveknél, ezért érzelmileg, különös tekintettel a családi- szeretetteljes légkörre meghatározónak kell lenni. Mindennapi tevékenységeink csak kíváncsiságukra, cselekvő aktivitásukra építve biztosítja a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató felfedezés lehetőségét, melyeken keresztül benyomásokat, tapasztalatokat szereznek a természeti és társadalmi környezetről.

Célunk:

Az óvodai tanulás során az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes ismereteire, tapasztalataira, élményeire. Minden tevékenységben az óvodapedagógus, mint résztvevő, de mint alkotó is jelen van, ami a gyermekek számára vonzó mintát, példát szolgál. A közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek közös élményeken alapuló tevékenységek.

A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára építve biztosítunk a gyermek számára változatos tevékenységeket (természeti és társadalmi környezet), mely során folyamatosan biztosítjuk a differenciált bánásmódot.

A fejlesztés tartalma:

Óvodánkban fontosnak tarjuk, a „nyitott kézzel fogadlak” elvének érvényesülését. Erre alapozva tudjuk a tevékenységekben megvalósuló tanulás fejlődését elősegíteni, valamint a tevékenységek tartalmát, jellegét, formáját, módszerét és eszközét helyesen meghatározni, a gyermek fejlődésének elősegítésére.

Az ismeret és tapasztalatszerzés elsősorban a tevékenykedés közben alakuló nézelődő, ismerkedő, felismerő, próbálkozó folyamat segítségével zajlik. Az óvodapedagógus szerepe ebben a folyamatban: érzelmi biztonságot adó háttér és természetes élethelyzetekben nyújtott modell szerep. Tudásunkat úgy adjuk át, hogy a gyermek nem csak átvevőként, vagy befogadóként, hanem felfedezőként, kutatóként is elmerül az általunk felkínált ismeretszerzésben.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás témáit a közvetlen környezetről szerzett tapasztalatok, élmények adják az évszakok változásának tükrében. A környezet önálló felfedezésére motiváljuk a gyermeket. A tevékenység során a gyermek egyéni ötleteit, kérdéseit, elgondolásait, javaslatait maximálisan figyelembe vesszük, azokra visszacsatolunk. Fontos szerepet tulajdonítunk az óvodapedagógus értékelésének. A gyermek olyannak fogadja el önmagát, amilyennek a felnőtt látja, láttatja. Az értékelés pozitív folyamatában fejlődhet csak a gyermek önszeretete, önfejlesztése,

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

önértékelése, öntudata. Törekszünk a személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermek személyiségének kibontakoztatására. Valljuk, hogy a tevékenységben megvalósuló tanulás keretében tehet önálló felfedezéseket az óvodás gyermek. Amikor kereshet, kutathat, felfedezhet, amikor az óvodapedagógus problémákat vet fel, de nem megoldásokat javasol, akkor valósul meg a tevékenységben megvalósuló tanulás „bizalomban és biztonságban” elve.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Belső érzékelés (mozgás, egyensúly) megfelelően működjön, testsémája kialakul.
- Kialakul a tér és időérzékelése.
- Önkéntelen figyelme szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart.
- Képes ún. gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos bevésésre.
- Felfedez dolgok közötti összefüggéseket, a lényegtelen tulajdonságoktól el tud vonatkoztatni, lényeges jegyek alapján általánosításra képes.
- Ok-okozati összefüggések révén felismeri az összefüggéseket.
- Problémamegoldó képességük az önálló megoldás felé halad.
- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

9. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI,

MEGEMLEKEZÉSEI,

JELLES NAPJAI

Óvodánk életében kiemelt fontosságúak a hagyományok, a népszokások ápolása, ezek átölelik mindennapjainkat. A szokásokon túl azonban vannak olyan napok, melyek kiemelt helyet foglalnak el a gyermekek és felnőttek életében. Az ünnepek tartalmát az ünnep jellege adja meg, fényét a gyermek, „a műsor”, a megemlékezés. Az ünnepet a hétköznapi sorából az előkészület, a rendkívüliség, a hangulatteremtés emeli ki. Az ünnepekre, ünnepélyekre való felkészülést az óvoda életének természetes menetébe illesztjük, sajátosságuktól függően más-más módon szervezzük.

Az Óvodai ünnepélyeinket az Eseménynaptár tartalmazza.

Eseménynaptár

Szeptember

- Családlátogatás az új és újonnan beiratkozó gyerekeknél, befogadás
- Őszi zöldségek, gyümölcsök, termések betakarítása, gyűjtése, felhasználása
- Őszi séták, megfigyelések
- Szülői értekezletek (csoportonként)
- Terméssarok, terméstál (őszi termésekből)
- Szülők Óvodai Szervezetének értekezlete
- „Kippkopp” délután a szülőkkel (közös barkácsolás, kiállítás az alkotásokból)

Október

- Október 4. Állatok Világnapja
- Őszi egészségnapok szervezése
- Október 23. Nemzeti Ünnepe- Közös megemlékezés a Művelődési ház előtti címerrel, virággal, és mécsessel

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

November

- Márton- napi lámpás felvonulás
- Látogatás az első osztályba - gyermekeink óvoda-iskola átmenetének ellenőrzése
- Időjárás, természet változásának megfigyelése
- Zöldségbolt látogatás, vásárlás – őszi egészségnap

December

- Advent (érzelmi ráhangolódás az ünnepre)
- December 6. Mikulás ünnepség
- December 13. Luca-napi népszokás: Lucázás, búzavetés
- Mézeskalácssütés a szülőkkel
- Ajándékkészítés karácsonyra
- Díszítés a Szülők Óvodai Szervezetének tagjaival
- Adventi gyertyagyújtás, és szereplés a községi rendezvényen
- Karácsonyi ünnepély a tornateremben, Óvónők bábelőadása a tornateremben

Január

- Téli örömök (hóemberépítés, szánkózás, csúszkálás)
- Madáretetés tél végéig folyamatosan
- Téli világ-megfigyelések a természetben
- Téli egészségnapok szervezése
- Nyílt nap csoportonként a szülőknek- a mindennapi tevékenységek megismertetése

Február

- Farsang csoportonként (maskarába öltözünk, táncolunk)
- Farsanghoz kapcsolódó bábelőadás
- Éledő természet megfigyelése

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Március

- Március 8. Nőnap (fiúk köszöntik a lányokat)
- Szülői értekezletek (csoportonként)
- Március 15. Nemzeti ünnep (óvodai megemlékezés csoportonként) – látogatás magyar zászlókkal a Művelődés Ház előtti címerhez
- Március 22. Víz világnapja – (kirándulás a Balatonhoz/ a Tűzoltóságához/ Koppány-patakhoz.
- Tavaszi séták, megfigyelések, ibolyázás, barkaszedés

Április

- Húsvétvárás (ajándékkészítés csoportonként)
- Húsvéti hagyományok, népszokások megismertetése a szülőkkel (nyílt nap)
- Április 22. Föld napja – séta, kirándulás községünkbe
- Fogadóórák (igény szerint)
- Óvodai beiratkozás

Május

- Májusfadíszítés (hagyományörzés)
- Anyák napi ünnepély (csoportonként)
- Nagycsoportosok bemutatkozása a tanítónőknek – zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet biztosítása
- Tanóra látogatás az első osztályban a nagycsoportosokkal - zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet biztosítása
- Madarak – fák napján - Kirándulás szervezése (Gyurgyalagos) közösen a szülőkkel, az egészségnapok keretében
- Gyermeknap (versenyek, játékok az óvoda udvarán)
- Ballagás (május utolsó péntekjén, vagy június első péntekjén)
- Kihívás napja

Június

- Pedagógusnap
- Nemzeti összetartozás napja

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- Nyári élet szervezése az óvodába járó gyerekek számára
- Tanévzáró értekezlet

Augusztus

- Takarítási szünet
- A következő tanév előkészítése
- Tanévnyitó értekezlet

**10. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI
FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE**

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek.

10.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Intézményünk Alapító Okirata tartalmazza, hogy mely sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel (enyhe értelmi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési, valamint a mozgásszervi, érzékszervi zavarral küzdő gyermekek).

Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos szakember általi megsegítésről. A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében folyamatos az együttműködés a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, konduktorral. A megismert sérülés, lemaradás, fogyatékoság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása, negyedévenkénti értékelése a feladatunk. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta közreműködése szükséges.

A speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek (utazó gyógypedagógus) bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve valósítható meg.

Célunk:

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége. A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba. Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassuk el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés.

Feladataink:

- A különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátias készségek alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvónő figyelembe veszi a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát. Törekszik arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek. A napirend során mindig csak annyi segítséget adunk a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Felismerni a gyermekben rejlő teljesítményt.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren. Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgáltatoktól.
- Tárgyi feltételek biztosítása.
- Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos fejlesztésről, gyógypedagógiai segítségéről.

A sérült gyermekek szocializációja gyakran elmarad kortársaikétól, és sajátos pedagógiai segítséget igényelnek. Az együttnevelés során az egészséges és sérült gyermek szociális kapcsolatai egyaránt fejlődnek. Az egészséges gyermek érzelmi fejlődését segíti a sérült gyermekre figyelés, ugyanakkor a sérült gyermek lelassult érzelmi fejlődése felgyorsul az egészségessel való együttélés során. A gyermekben akkor alakul ki reális pozitív énkép, ha önmagához képest fejlődik, ér el sikereket. A személyiség építésének és a lelki egyensúly fenntartásának egyik eszköze a lehetőség szerinti önállóságra nevelés. A lelki egyensúly fenntartásának elengedhetetlen feltétele a bizonytalanság kezelésének képessége, amelynek kialakítása a nevelő-oktató munka fontos feladata.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek fejlődése igen eltérő, attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak. Ezek oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményként egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelem, a koncentráció, az emlékezet, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, és a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései.

A fejlesztéshez, rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztőprogramok kialakításához szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógus együttműködése szükséges. Amennyiben a gyermek állapota megkívánja más szakembert, logopédust,

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program

pszichológust, orvost, konduktort is be kell vonni a fejlesztő munkába. Az egyéni fejlesztést a domináns fogyatékosághoz igazodva, de a társult fogyatékoságból eredő korlátokra figyelve integrált csoporton belül a fejlesztő vagy gyógypedagógus végzi óvodánkban, szakember irányításai alapján.

A mozgásszervi, érzékszervi fejlődési zavarok mind az értelmi, mind a fizikai képességek területén nagy különbségeket mutatnak. Gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, a koordinálatlan mozgás. A gyermekek egy részénél mozgásfogyatékoság nehezítheti a cselekvéses tanulást, az aktív mozgástevékenységet. Feladatunk ezért, hogy megfelelő szintű fejlettséget érjenek el a nagy mozgások területén és ebből kiindulva fejlesszük tovább egyensúlyérzéküket, testsémájukat, térérzékelésük, szem-kéz, szem-láb koordinációjukat és finommotorikájukat. Mindezen képességek fejlesztésén keresztül érhetjük el az értelmi struktúrák fejlődését és a szociális képességek fejlesztését. Emiatt a mozgásfejlesztő tevékenységek során a nagy mozgások differenciált fejlesztésére kell a hangsúlyt helyezni, járások, futások, kúszás, mászás, ugrás. A mindennapos mozgás során a tartásjavító gyakorlatok segítik a tartó izmok megerősödését. Ösztönözzük őket mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömeinek felfedezésére.

A fejlesztés szervezeti keretei

- A speciális fejlesztést heti rendszerességgel szakemberek végzik.
- Segítséget az óvodán kívül –sérülésüknek, fogyatékoságuknak megfelelő területen dolgozó szakemberek nyújtanak. (utazó gyógypedagógus)
- Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk a szakemberekkel együttműködni, egymás munkáját kölcsönösen segíteni, erősíteni a hatékony fejlesztés érdekében.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen járnak óvodába, a speciális foglalkozásokon örömmel vesznek részt.
- A közösségen belül megtalálták helyüket, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.
- A gyermek az új feladatokra felkészült, az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonásokkal rendelkezik, és eközben boldog gyermekkorát éli.
- A rugalmas, fejlettség szerinti beiskolázás lehetőségét a jogszabályok előírásai alapján figyelembe vesszük.

10.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Azon gyermekekkel, akiknek a Pedagógiai Szakszolgálat beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget állapít meg, azokkal heti rendszerességgel fejlesztőpedagógus foglalkozik az óvodában. Az ő munkája viszont akkor lesz a leghatékonyabb, ha a Szakszolgálat által javasolt fejlesztési területeket figyelembe véve a gyermek óvodapedagógusával összhangban végzi a munkáját.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Azon gyermekeknél viszont ahol a lemaradás csak kis mértékű, ott az óvodapedagógus végzi a fejlesztés.

Tanulási zavarok megelőzése –prevenciója

Célunk: Az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, a potenciális tanulási zavarok kiszűrése és megelőzése. E pszichikus funkciók az észlelés és finommotoros struktúrákat érintik, amelyek intenzív fejlődése 3 –7 éves korra jellemző, így kibontakoztatásukhoz és begyakoroltatásukhoz is e szakasz a legalkalmasabb.

A tanulási zavarok megelőzése a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizálja a pszichikus funkciók fejlesztését, a gyermekek spontán aktivitására épít.

A fejlesztés alapja

A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél több elméleti megfontolásból is a mozgásra alapozunk. A 3 –7 éves korosztály alapvető, legtermészetesebb megnyilvánulási formája, önérvényesítési módja a mozgás. A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az érzelmi műveletek,- egyben az önmagukról kialakított testséma is, amely a pszichés –én idegéletteni leképződése. A mozgás, finommotorika célzott fejlesztésén keresztül több struktúra is kedvezően befolyásolható így a testséma, lateralitás, testdimenziók, testpercepció alakulása is.

A mozgás szocializációs hatása az alábbi területeken igazolható:

- A sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság (kompetencia) érzését, a mozgás feletti kontroll, az én –kontroll funkciókat erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentrációt, a kitartást, az erőfeszítésekre való képességet fokozza.
- A mozgásos feladatok elvégzésére adott konkrét visszajelzés a gyermek számára felfogható értékelés az én –képének alakulásához.
- A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én határainak – a másik észlelésének megtanulásához, végső soron a kooperáció kialakulásához.
- Az enyhébb idegéletteni ártalmak, diszfunkciók rendszerezésében is a mozgás lehet a kiindulás és adekvát eszköz.
- A gazdag mozgásos tapasztalat a nyelvi szimbolikus leképzéssel, segíti a konkrét cselekvéses tapasztalatok beépülését, az absztrakt struktúrák gazdagodását.

A fejlesztő munka feladatai

- Maximálisan biztosítsuk a gyermek fejlődéséhez szükséges alapvető feltételeket, a biztonságos és harmonikus szociális és tárgyi környezetet, valamint a fejlesztéshez szükséges eszközöket.
- A gyermekek életkori sajátosságain túl vegyük figyelembe az adott gyermek szükségletét, érdeklődését, aktuális fejlettségi szintjét.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- A fejlesztés játékba ágyazottan vagy játékosan, kellő erőfeszítést igénylően és sikerélményt biztosítva történjen.
- Minden gyermek esetében, segítsük az önmagához viszonyított optimális fejlődést.
- A fejlesztés során lépésről lépésre haladva határozzuk meg az elérendő képességszinteket. Használjuk ki az ún. „szenzitív” időszakokat, amikor a gyermek érzékenysége révén bizonyos képesség, részképesség fejlesztésére optimális lehetőség kínálkozik.

A 3-7 éves korban fejlődő képességek szenzitív időszakai:

- 3-4 év: nagy mozgás, testséma, énkép
- 4-5 év: egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció, téri irányok észlelése, oldaliság, kezesség;
- 5-7 év: finommotorika, térbeli irányok a síkban, érzékelési modalitások integrációja, szándékos figyelem, szeriális emlékezet, növekszik az ismeretszerzés igénye, a relációs szókincs, megjelennek az elemi gondolkodás csírái.

10.3.Tehetséggondozás tehetségfejlesztés

A tehetséggondozás az alábbi területeken valósul meg, amelyek nem különülnek el egymástól, hiszen az óvodában minden fejlesztés komplex megvalósítással történik.

- Mozgásfejlesztés
- Anyanyelvi fejlesztés
- Logikai képességfejlesztés
- Zenei képességfejlesztés
- Vizuális képességfejlesztés

A tehetséggondozás intézményi szemlélete:

Az egyéni fejlődési nyomon követés során jobban felfedezhetők azok a gyermekek, akik bizonyos területen speciális kiemelkedő képességekkel rendelkeznek. A pedagógus ezek alapján a kis tehetség-ígérettek részére az egyéni fejlődési naplójukba tervet készít, s folyamatosan figyeli a fejlődést. Ha az óvodai fejlesztési lehetőségeken túlmutat a tehetsége a gyermeknek, akkor további szakember felkeresése szükséges. Hisszük, hogy minden gyermek tehetséges valamilyen, ezeket a képességeit folyamatosan erősítjük, a kevésbé jókat pedig fejlesztjük.

Feladatunk:

- A szülő figyelmének a felhívása a gyermek kiemelkedő képességére.
- Megfelelő tárgyi feltételek biztosítása a tehetség kibontakoztatásához.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- Folyamatos felkészülésünk a speciális képességek támogatásához.
- Differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazása.
- A tehetség, kiemelkedő képesség továbbfejlesztéséhez megfelelő szakember, lehetőség felkutatása és ismertetése a szülőkkal.

11. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

1. Szociális hátrányú gyermek:

- Aki tartósan vagy gyakran beteg, rendszeresen nem jár óvodába.
- Három, vagy több gyermekes családban él.
- Egyedülálló szülő által nevelt.
- Teljes családban nevelkedik, de a család szociális körülményei rendezetlenek.

2. Szociálisan hátrányos helyzet:

A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet a következőkből adódhat:

- A családi mikrokörnyezet (iskolázottság hiánya, elhanyagolás).
- A család tartós vagy átmeneti anyagi nehézségei (munkanélküliség, adósság).
- Lakókörnyezet elmaradottsága, visszahúzó jellege.

Feladataink:

- A gyermek és körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos követése.
- Megállapítani, hogy képességei kibontakozásában elsősorban mi akadályozza.
- Meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét.
- A fentiek alapján a gyermek és szülő érdeklődésének, képességének megfelelő közös út keresése, amely a gyermeket segíti, és épülését szolgálja.

A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi tevékenységek szolgálják

- Családlátogatás, szülői konzultáció az óvodapedagógussal, fejlesztőpedagógussal és a gyermekvédelmi felelőssel.
- Szülőknek szervezett óvodai előadások.
- Rendszeres egészségügyi felügyelet és orvosi ellátás (óvoda- orvos és védőnő).
- Iskolaválasztás segítése.
- A gyermekek szociális helyzetének diszkrét figyelemmel kísérése.

12. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

- Óvodánk az egészségnevelést, környezeti nevelést kiemelten kezeli, erre építjük a tevékenységeket.
- A fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettség jellemző ránk, előtérbe helyezzük a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését.
- Nevelőmunkánkra jellemző a környezettudatosságra nevelés.
- A természet-és környezetvédelmi feladatok kiemelt helyen szerepelnek a tevékenységek között (pl. fák, állatok védelme, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme)
- Kiemelt helyet kap a játék, a játékban történő tanulás, a tapasztaltatás, a felfedeztetés alkalmazása.
- Együttműködünk a környezet-és természetvédelem érdekében (pl. jeles napok) az óvoda környezetében élőkkel: a szülőkkel, a lakossággal, nevelési-oktatási intézményekkel.
- Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.
- Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság, a praktikusság jellemzi.
- Az óvoda udvarán gondot fordítunk az allergiát, az esetleges mérgezést vagy sérülést okozó növényekre.

13. AZ ÓVODAI ÉLETT MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvodapedagógusok feladatai

- Az óvodapedagógus alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Úgy szervezi az óvodai környezetet– személyi és tárgyi feltételrendszer –hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot.
- Általános elvárás a személyiségjegyek közül a tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd, szeretetteljesség, következetesség. Kiemeltem fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő, fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetségének kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

A gyermek és környezete sokoldalú megismerése

Ahhoz, hogy az óvodapedagógus a fenti követelményeknek megfeleljen, először a gyermeket és annak környezetét, szociális háttérét kell megismernie. Ehhez nyújt segítséget az első családlátogatás és a szülőkkel közösen kitöltött anamnézis.

A családlátogatás során képet kap az óvodapedagógus a gyermek környezetéről, a szülők nevelési felfogásáról, esetleges nevelési problémájáról, benyomásokat szerez a gyermekről.

A hátrányos szociális háttérből érkező gyermeknél az óvoda hangsúlyosabb szerepet kap a gyermek fejlesztésében, kiegészül feladata azzal is, hogy a családban erősítse a felelősségérzetet, példát mutasson, nevelési értékeket közvetítsen.

A gyermek fejlődésének nyomon követése, rögzítése - **Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése**- nyomtatványban történik, melyet magunk szerkesztettünk a törvényi előírásokat betartva. A gyermek fejlődését a napi tevékenységek során állandóan figyelemmel kíséri az óvodapedagógus. A megfigyelés abban segíti az óvodapedagógust, hogy az óvoda mindennapi életében a szabad és szervezett foglalkozások alkalmával megfigyelje a gyermek jellegzetes viselkedésmódjait.

A megfigyelések segítségével könnyen kiszűrhetők a részfunkció zavaros gyermekek, és a szükséges támogató nevelés egészen korán elkezdhető. A megfigyelést óvodába lépéskor, illetve nevelési év elején, majd folyamatosan, de évente legalább két alkalommal rögzítjük az fejlődési füzetben, ami a gyermeki fejlődés folyamatának nyomon követését teszi lehetővé az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig. A megfigyeléseket a mindennapi életben, folyamatosan végezzük, semmiképpen sem „felmérés” jelleggel, a gyermeket a csoportból, természetes környezetéből kiemelve. Amennyiben a pontosabb ismeretszerzés, vagy egy területen mutatkozó bizonytalanság eldöntése ezt mégis szükségessé teszi, csakis játékos formában, egyéni foglalkozással, rövid ideig tesszük.

Az iskolaérettséghez, az iskolai bevalás előrejelzéséhez értékes segítséget, a további fejlesztési feladatok megtervezéséhez, pedig támpontot adnak a különböző területeken jelölt válaszok. A gyermek testi- lelki-szellemi- érzelmi fejlődésének ismeretében várható el, hogy az óvodáskor végére egy iskolaérett gyermeknél a visszajelzések optimálisak legyenek. A fejlődési ütemre, lemaradásra utaló jeleknél az óvodapedagógusnak lehetősége van arra, hogy az egyes gyermekeknél a lemaradt területek fejlesztését megcélzó játékokat beépítse a gyermekkel való egyéni játékos foglalkozásokba, vagy a csoport nagyobb részénél felfedezett hiányosságok korrigálására célzott játékokat, foglalkozásokat tervezzen. A nagyobb lemaradásoknál mindenképpen igénybe vesszük a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereinek segítségét, speciális szakértelmét.

A gyermek érési folyamatához igazított differenciált tervezés

A gyermekek fejlesztéséről akkor beszélhetünk, ha a foglalkozások szintje egy lépéssel megelőzi a gyermek aktuális fejlettségi szintjét. Nem feltétlenül az életkor határozza meg a nevelési területek tervezésének tartalmát. Az óvodás korosztály számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma. Ez a foglalkoztatási forma megkívánja az óvodapedagógustól, hogy ismereteit folyamatosan bővítse, felkészüljön a gyermekek kérdéseire. Tehát tudatosságot, nagyobb szervezési áttekintő képességet és nagyfokú kreativitást igényel.

Kötetlen foglalkozás alkalmával a gyermekek érdeklődése alapján mindig változó létszámú és személyi összetételű kis csoporttal foglalkozik egyszerre az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program

tudatosan és tervszerűen biztosítja eközben a fejlesztéshez a szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. A kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmód és a differenciált foglalkoztatás megvalósítására, a gyermek fejlődési ütemének figyelembe vételére. Az óvodapedagógusnak figyelnie kell a kezdeményezéstől távol maradó gyermekekre, hogy játékuik zavartalan legyen, illetve ők se zavarják a foglalkozáson résztvevő társaikat. A gyermekek érdeklődése szerint az elkezdett tevékenységek délután, esetleg napokon keresztül is folytathatók. Ügyelünk arra, hogy témakörökhöz kapcsolódó tevékenységekből sorozatosan ne maradjon ki egy gyermek sem. A kötetlen foglalkozási forma már önmagában differenciálást tesz lehetővé, hiszen a gyermek választ, differenciál saját képességei alapján. Az óvodapedagógus joga és feladata, hogy csoportja ismeretében, adott témakörben és szituációban a kötött, vagy kötetlen foglalkozás lehetőségét választja-e.

A kötött foglalkozás választása esetén is törekszünk az oldott, családi légkör megvalósítására. A kötött és kötetlen foglalkozásokban egyaránt a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés dominál.

Fontos a két foglalkoztatási forma között a megfelelő arány kialakítása. Ha azt tapasztaljuk, hogy egy gyermek bizonyos funkciójában (funkcióiban) lemaradt, vagy tartósan stagnál (ez nyomon követhető a fejlettségmérő lapon), abban az esetben az óvodapedagógusnak vissza kell térnie a gyermekeknek arra a szintjére, amelyben még biztonságosan mozog (vagyis a mozgáshoz, cselekvéshez), és fokozatosan terhelve, nehezítve a feladatokat kell őt eljuttatni a következő szintre. Időt és lehetőséget kell biztosítani az egyik területen hiányosan elsajátított, vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermek fejlettségi szintjének megállapítása a következő fejlettségi szintre való eljuttatás megtervezése (módszerek, eszközök)
- a hiányos ismeretek pótlásához a feltételek biztosítása, az elsajátított ismeretek gyakorlása, megerősítése (mozgással, érzékszervi megtapasztalással, cselekvéssel)
- a gyakorlásra, elmélyítésre szükséges idő, lehetőség és eszköz biztosítása
- a gyermek pozitív értékelése, megerősítése a fejlesztés során
- a család figyelmének felhívása a lemaradásra, a fejlesztési folyamat és az eredmény ismertetése, együttműködés a gyermek érdekében
- súlyosabb lemaradás esetén szakember segítségének kérése

A 20/2012.(VI. 31.) EMMI. rendelet határozza meg az iskolába lépés feltételeit. Az iskolakezdéshez az alábbi testi-lelki-szociális feltételek megléte szükséges.

- A kisiskoláskor kezdetére a gyermeki testi fejlődés egyik fontos szakaszának befejezéséhez az első alakváltozáshoz jut el. A gyermekkori formát egy fejlettebb testalkat váltja fel.
- A tanulási képességet meghatározó legfontosabb pszichikus funkciók:

Észlelési funkciók

- alaklátás: míg az óvodáskorra nagyrészt a strukturálatlan, egészsleges, szinkretikus látásmód a jellemző, 6-7 éves korra kialakul az úgy nevezet Gestalt-látás, amikor az egészet nem globálisan, hanem részeivel együtt képes észlelni a gyermek.
- formaészlelés: Kezdetben csak egy kritérium szerint képes a gyermek két elemet összehasonlítani. A felismerés alakulása a látási konstanciák fejlettségétől függ. 5-6 éves korra a gyermek képes egyszerre több tárgyat elrendezni, nagyság, szín és forma szerint.
- színelismerés: Nem csak a szenzoros, hanem a verbális megkülönböztetésre is hangsúlyt kell fektetni.
- A térészlelés kialakulása, a térirányok leképezésének stabilizációja alapvetően a testséma alakulásának függvénye.
- Ontogenetikus fejlődés: 4-10 éves kor között zajlik.

Motoros fejlődés:

- Az óvodáskorú gyermek már minden fontosabb alapmozgás birtokában van: kialakult a biztos járás, egyensúlyozás, normális testtartás.
- A mozgás azonban egyre differenciálódik.
- A zavartalan mozgásfejlődéshez elengedhetetlen a téri tájékozódási képesség és a mintázott környezet.
- 6 éves kor táján a mozgásfejlődés kapcsán a finom motorika vesz nagyobb lendületet.
- A szem és a kéz között veleszületett koordinációt feltételezünk, de ez tovább finomodik a kézfeizmok és az ujjak izmainak fejlődésével párhuzamosan. Ezek alapvetően meghatározzák a rajz és íráskészség további alakulását.
- Az érzelmi és akarati élet fejlettsége
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem; feladattudat, feladat tartás, szabálytudat.
- Az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.
- Az egészségesen fejlődő gyermek óvodáskor végére életkorának megfelelően kommunikál; képes végighallgatni és megérteni mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, közvetlen környezetéről; ismeri és alkalmazza a kulturált viselkedés alapvető szabályait.
- Elemi mennyiségi ismeretekkel, tapasztalatokkal bír.
- Óvodáskor végére a gyermek szociálisan éretté válik az iskolára.

14. AZ ÓVODAI NEVELÉS KULCSSZEREPLŐJE AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÉS A NEVELÉSI MUNKÁT SEGÍTŐ EGYÉB MUNKATÁRSÁK SZEREPE, EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, továbbá helyi óvodai nevelési programunk is hangsúlyosan kezeli az óvodapedagógusok nevelésben betöltött szerepének fontosságát, a nevelés kulcsszereplőjének nevezve. Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára, magatartása megengedő, módszereiben az egyes gyermek igényeihez, fejlettségi szintjéhez igazodik. Az óvodapedagógus személyisége az elfogadó, segítő és támogató attitűdön alapul, mely egyben feltétele az inkluzív nevelésnek. Az óvodai nevelésben a dajkák pedagógiai munkát segítő funkciója, az óvodapedagógusokkal való együttműködésüknek szerepe a gyermek egyéni szükségletein alapul; a differenciált, egyéni bánásmódot priorizáló, nevelés hangsúlyos, nélkülözhetetlen segítője az egész napos óvodai nevelés során. Intézményekben, az udvaros- karbantartó és konyhai dolgozó összehangolt tevékenysége tovább gazdagítja az óvodai nevelés komplex feltételeinek biztosítását.

15. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELLEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

„A gyermekjogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik” (részlet az 1997.évi XXXI. törvényből.)

Alapelveink:

- A gyermek jogainak, mindenek felett álló érdekeinek maximális védelme.
- A gyermek személyiségének, a családok világnézetének, értékrendjének tiszteletben tartása.
- A családok gyermek iránti felelősségének erősítése.
- Az óvodai nevelés egészét átfogó gyermekvédelmi munka.
- Maximális tapintat, őszinte segítőszándék kinyilatkoztatása.
- Az egyenlő bánásmód követelményének evidenciája.

A tevékenység célja:

- Tárja fel azokat a körülményeket, amelyek a gyermek egészséges testi-lelki és szociális fejlődését hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik.
- Segítse elő a hátráltató, veszélyeztető körülmények, problémák orvoslását a helyi társadalom gyermekvédelemben érintett társszerveivel, szakembereivel együtt.
- Az óvoda sajátos nevelési-pedagógiai eszköztárával segítse a valamely okból hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetbe került gyermek esélyeinek javulását.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- A gyermek számára biztosítsa mindazon jogokat és ellátásokat, amelyek az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírják. A gyermekvédelmi feladatellátás kiindulópontja, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, a családi nevelést kiegészítve a gyermeket óvja- védi, neveli, szocializálja, figyelembe véve a gyermek eltérő fejlődési, ütemét.

A fentiek érdekében prevenció, feltáró és megszüntető tevékenységet végzünk, amely kiterjed minden gyermekre és a nevelés valamennyi területére. Ennek értelmében minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, fejlődésének pedagógiai eszközökkel való segítése.

A gyermekvédelem feladatai

- **Prevenció**

A gyermeki jogok mindenkori védelme, érvényesítése. A lelki élet védelme, prevenció óvodai programok, tevékenységek által. Egyéni, differenciált bánásmód és nevelés megvalósítása .

- **Helyzetfeltárás**

A család és a gyermek mind mélyebb megismerése, szokások, nevelési igények, értékek feltárása. Rendszeres megfigyelések, mérések készítése, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos, esetleg veszélyeztetett helyzet kiszűrése, megállapítása.

- **Probléma megszüntetés, segítségnyújtás**

A segítségnyújtás lehetséges formáinak meghatározása során az egyéni utak megtalálása, a tudatos, tervezett, célzott foglalkoztatás és fejlesztés. A szülők, szakemberek támogatása, tényleges együttműködés a gyermek védelmében közreműködő intézményekkel. Folyamatos nyomon követés, kontroll.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- A gyermek mindenkori felett álló érdekeinek érvényesítése és ez érvényesülés rendszeres ellenőrzése.
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok megszervezése és ellátása.
- Az egészségügyi hálózattal való rendszeres és folyamatos kapcsolattartás.
- A gyermekbalesetek megelőzése érdekében végzett átfogó tevékenység.
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos adminisztrációs tevékenység koordinálása, az adatvédelmi, adatkezelési szabályok betartása és betartatása.

Valamennyi óvodapedagógus gyermekvédelemmel összefüggő kötelessége, hogy:

- segítse elő a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, zökkenőmentes beilleszkedését, kísérelje figyelemmel a rendszeres óvodalátogatást,
- szükség esetén jelezze ez igazolatlan hiányzást az óvoda vezetőnek,

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

- a rábízott gyermeket óvja, védje a testi-lelki-erkölcsi károsodástól, küszöbölje ki a gyermekre ható ártalmakat, ellensúlyozva az óvodán kívüli veszélyeztető hatásokat,
- működjön közre a gyermek egészséges fejlődést veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- építsen ki és ápoljon jó kapcsolatot a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel,
- segítse a bármely okból hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek esélyteremtését,
- a gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban ismerje meg,
- a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, ismerje fel, azok okait keresse, ha kell, jelezze szakember szükségességét,
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására készítsen tervet, a felzárkóztató feladatokat szervezze meg (kompetencia határokon belül),
- az egészségügyi szűrővizsgálatok figyelemmel kísérése, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja,
- alakítson ki a szülőkkel együttműködő kapcsolatot, segítse elő a szülői szerep eredményesebb betöltését,
- a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával segítse elő,
- az integrált nevelés megvalósulását adott esetben szaktudásával támogassa.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- feladat ellátási helyhez kapcsolódó valamennyi gyermekvédelmi tevékenység nyomon követése, az óvodavezető gyermekvédelmi munkájának segítése
- tanácsadások, szülői értekezletek szervezése a szülők számára,
- valamennyi gyermekcsoportban az egyes gyermekekhez kapcsolódó gyermekvédelmi tevékenységhez egyéni utak, pedagógiai lehetőségek megtalálása, /prevenció, korrekció /

16. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

A köznevelés terén olyan körülményeket kell fenntartanunk, hogy megvalósuljon a megkülönböztetés elkerülése, az emberi méltóság tiszteletben tartása, a társadalmi szolidaritás. Minden infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítanunk a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során. A sikeres iskolakezdés feltétele a megfelelő minőségű és időtartalmú óvodai nevelés, különösen a

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében. Fontos a minél korábbi integrációjuk, be óvodáztatásuk, a korai fejlesztésük megvalósítása. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek kialakulásában. A hátrányos helyzetű családok gyermekei lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Tudatos pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Célunk:

Az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekek együtt fejlesztése, együttnevelése az esélyegyenlőség megteremtése érdekében. Elfogadó és tevékenységet biztosító harmonikus légkörben, szükségletének megfelelő ütemben, önmagához viszonyítva fejlődjen a gyermek személyisége - szem előtt tartva az iskolára való felkészülést.

Feladataink:

- A gyermekek emberi méltóságának, jogainak biztosítása, az egyéni különbségek tiszteletben tartása, nagyfokú tolerancia.
- Esélyegyenlőtlenség csökkentése, különösen a kommunikáció és a szocializáció fejlesztésével, erősítésével.
- A kultúrák átörökítése, hagyományok ápolása.

17. Kapcsolatrendszerünk

A család

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermek egészséges személyiségfejlődését. Ezért szükséges feltétel a családdal való bizalomra épülő, nyitott együttműködés. Óvodánk óvodapedagógusai nem átvállalják a családi nevelés feladatainak megoldását, hanem megpróbálnak pedagógiai tudásukkal hozzájárulni a társadalomban, a családokban végbemenő változások eredményezte egyéni helyzetekhez, sajátos megközelítési módokat, egyéni utakat találni.

A migráns gyermekek óvodai nevelésében igyekszünk biztosítani az interkulturális, nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Gyermekismeretünk, pedagógiai és pszichológiai felkészültségünk, gyermekeink fejlődéséért érzett felelősségünk alapot adhat a családdal való eredményes együttműködéshez. Ezáltal a szülők mintát láthatnak nevelési helyzetek megoldására, otthoni tevékenységek szervezésére.

A szülőt partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen Ő tud a legtöbbet a gyermekéről, Ő ismeri igényeit, szükségleteit, s mindez elengedhetetlen a munkánkhoz. A szülőket jogok és kötelezettségek illetik meg, melyeket gyermekeik érdekében érvényesíthetnek. Kötelességünknek érezzük rendszeresen tájékoztatni a szülőket személyes beszélgetések során a gyermekük fejlődéséről, viselkedéséről, mindennapjairól. Mindez magába foglalja a partneri együttműködést és azok alapelveit. Ez körütekintő szervezést igényel, mely által az információkat, az esetleges szemléletformálást, az óvodánk tartalmi munkájának megismertetését, valamint a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit közvetítjük.

A 8–10 órás óvodai tartózkodás fontossá teszi az óvodai és családi élet közötti folyamatosság biztosítását. Ezt próbáljuk segíteni már a befogadásnál. Óvodánk olyan befogadási tervet követ, amit a szülővel egyeztet, a folyamatos befogadás a fokozatosság elvének figyelembevételével, a gyermek egyéni szokásainak, illetve igényeinek megismerésén alapul. Igyekszünk minden családdal külön megtalálni a kapcsolatteremtés, együttműködés legoptimálisabb módját.

Próbálunk bizalmas viszonyt létrehozni, hogy olyan problémákkal is fordulhassanak felénk, amelyek meghatározóak lehetnek a gyermek további életében.

Fontosnak tartjuk az egyes családok helyzetének figyelembevételét. Meghatározó a szülők életkora, a gyermekeknek a testvérsorban elfoglalt helye, a csonka család, a szülők nevelési célkitűzései, a gyermekek túlterhelése, - a teljesítményorientált nevelés, - továbbá a társadalmi és gazdasági változások következtében tapasztalható, a családok egy részét érintő elszegényedés. Mindezeket a tényezőket, jellemzőket a gyermek magával hozza, befolyásolja viselkedését, érdeklődési körét, érzelmi életét.

A kapcsolattartás formái sokszínűek. A naponkénti rövid párbeszédnek reggel és délután lehetőséget adnak a kölcsönös tájékoztatásra a gyermekről. Lehetővé tesszük a szülőknek a csoportszobában való belátást, mely által kapcsolatunk együttműködésen alapuló. Ha a szülők ismerik az óvodai életet, az óvodapedagógusokat, a gyermektársakat és azok szüleit, fokozza érdeklődésüket, valamint segíti a gyermekek élményeinek, örömeinek és gondjainak megértését.

Alapelvünk, hogy a szülő a gyermekéről és az óvodában történő eseményekről minden információt megkapjon a hirdetőtáblák, faliújságok, egyéni jelzések, beszélgetések alapján. Formális kapcsolattartásra lehetőség elsősorban a szülőértekezleteken van. Ekkor a szülők megismerkedhetnek óvodánk mindennapjaival, elvárásainkkal, feladatainkkal. Lehetőséget adunk arra, hogy a szülők elmondhassák véleményüket, gondolataikat, javaslatukat. Szem előtt tartjuk azt a fontos ténytet, hogy a beszélgetés ne egyoldalú tájékoztatás legyen, hanem partneri beszélgetés jól kiválasztott, aktuális témák megvitatásáról. Egyes információk során nem említünk neveket, fontos számunkra gyermekek személyiségjogainak védelme. A szülők örömmel fogadják az óvodáról, gyermekeikről szóló tájékoztatást. Törekszünk a reális tájékoztatásra, tisztelve a szülők érzelmeit.

Családlátogatásaink a kölcsönös ismerkedést, tájékozódást szolgálják, amennyiben ezt a kapcsolattartási formát a szülők szívesen fogadják. Tapasztalatunk, hogy az otthoni környezet biztonságában, négy szemközti hamarabb „megnyílnak” az érintettek, felszínre kerülnek a válaszra váró kérdések, nevelési bizonytalanságok, konkrét esetek. Általában az óvodapedagógus vezeti a beszélgetést, és tudatosan törekszik rendszerezhető információkat szerezni. A helyszínen szembesül különböző hatásokkal (pl.: egészségügyi állapot, élettér rendje, családok pszichés állapota, a háztartás felszereltségére és vezetésére vonatkozó információk, gyermek játszótér és játékkészlete, családi kapcsolataik, kulturális színvonal stb.) Jelzéseket kapunk arról, hogy a család milyen főbb szabályok szerint működik, hogyan old meg problémákat, hogyan reagál külső személy belépésére.

Jó alkalmat jelent a további együttműködésre a család óvodalátogatása, melyre az óvodapedagógusok szervezeten készülnek fel a nyílt napok keretében. A szülőknek lehetőségük van arra, hogy közvetlenül ismerjék meg gyermekük óvodai életét. Továbbá fogadóórákat is szervezünk a szülő előzetes jelzése alapján, melyek inkább tájékoztató jellegűek.

További közös részvételt jelenthet az óvoda és a család között a közös programok, kirándulások, sportnapok szervezése, ahol a szülő az óvodapedagógus segítő társaként is részt vehet. Kapcsolatunkat erősíti az ünnepek lebonyolításában, szervezésében való részvétel, mely fokozza az ünnep hangulatát és erősíti a szülő – gyermek kapcsolatot is.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program

Fontos feladatnak tartjuk felkészülésünket a családok fogadására. Az óvoda iránt érdeklődő szülő, mint leendő partner által szerzett első benyomások meghatározóak az óvoda választásában.

Éppen ezért az óvodavezető tudatos szempontok szerint jár el, mutatja be az intézményt:

- Az érdeklődő szülőt az irodában fogadja
- A szülő igényeit türelmesen végig hallgatja
- Az óvodavezető bemutatja az óvodát, a leendő óvodapedagógusokat és a leendő dajkákat.
- A szülőt megismerteti óvodánk nevelési programjával és házirendjével.

Mindezekkel próbáljuk megalapozni a több éves eredményes kapcsolatunkat a szülőkkel és a kapcsolattartás továbbfejlesztésének lehetőségei előtt nyitottan állunk.

A Szülők Óvodai Szervezete

Az óvodában a szülők jogaik érvényesítésére, kötelességük teljesítése érdekében szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre. Óvodánkban a szülői munkaközösség működésével, tevékenységével hozzájárul az intézmény tevékenységének eredményességéhez és gyakorolja a törvényben ráruházott jogokat és kötelezettségeket.

Feladatunk, hogy a szülői munkaközösség tagjaival együttműködve, javaslataikat, véleményüket lehetőség szerint figyelembe véve (ha összhangban vannak nevelési programunkkal) végezzük nevelőmunkánkat. Az intézmény szülői képviselői látják el mindazokat a szülői szervezet számára törvényben delegált jogokat és kötelezettségeket, melyeket az ide vonatkozó jogszabályok meghatároznak. A szülői munkaközösség-vezetővel a jó kapcsolat kiépítése, fenntartása, a folyamatos kommunikáció biztosítása, a hatékony együttműködés elősegítése a nevelőmunka alappillérvé vált.

Fenntartó

A fenntartóval való harmonikus kapcsolatunk megtartására törekszünk, hiszen gyermekeink sikerei, óvodánk megítélése közös érdekünk. Munkakapcsolatunk kialakított rend szerint történik.

Az óvoda és az iskola

Az óvoda az iskolával folyamatosan alakítja tartalmi kapcsolatát, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését ez által elősegítse. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzelésének megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások, tapasztalatcserék, tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről, csoportlátogatások, óralátogatások keretében.
- Egymás rendezvényein, ünnepein történő részvétel, közreműködés.

Az óvoda és bölcsőde kapcsolata

Intézményünk a bölcsődével közös igazgatással működik. Törekszünk arra, hogy egymás munkáját megismerjük, szakmai programjainkat összehangoljuk.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások, tapasztalatokat megosztó beszélgetések szervezése.
- A kisgyermeknevelők által segített óvodai beszoktatások támogatása.

Védőnő

A körzetéhez kapcsolódó gyermekek egészségügyi vizsgálatát végzi az óvodában (súlymagasság mérés, látás, hallás vizsgálat). Fontos résztvevője a gyermekek gyermekvédelmi jelzőrendszerének.

Gyermekjóléti Szolgálat

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a Szolgálat szakemberével, hogy elkerüljük a lemorzsolódást, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű valamint a veszélyeztetett gyermekek fokozottabb odafigyelése, védelme érdekében.

Civil szervezetek

A közösségi nevelés részeként községünk civil szervezeteivel való folyamatosan kapcsolatban vagyunk. Részt veszünk egymás rendezvényein, segítjük, támogatjuk egymást.

Az óvoda kapcsolata a Kárpát medence magyar nyelvű intézményeivel

Törekszünk arra, hogy külhoni magyar óvodákkal megismerkedjünk és közös céljaink elérése érdekében szakmai kapcsolatot építsünk ki.

18. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA

A program egészét szükség szerint, de legalább két évenként felülvizsgáljuk és a szükséges változásokat végrehajtjuk.

A program részét vagy egészét 30 napon belül felülvizsgáljuk és indokolt esetben az előírt határidőig, de legkésőbb 90 napon belül módosítjuk, ha

- arra törvénymódosítás vagy egyéb jogszabály kötelez
- a fenntartó elrendeli
- az intézmény nevelőtestületének egyharmada, vagy a Szülők Óvodai Szervezetének többsége írásban kéri.

19. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSÁGA

A Pedagógiai Program nyilvános dokumentum, minden érdeklődő által megtekinthető az óvodában vagy az intézmény honlapján.

A Pedagógiai Program hatálya:

A területi hatálya kiterjed

- Az óvoda területére
- Az óvoda által szervezett - a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra

Időbeli hatálya kiterjed

- A 91/2021 határozatszámon elfogadott és jóváhagyott Pedagógiai Program az óvoda vezetőjének jóváhagyásával a kihirdetés napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Ezzel egy időben hatályát veszti az előző Pedagógiai Program.
- A kihirdetés napja: 2021.09.01.

Személyi hatálya kiterjed

Az óvodával jogviszonyban álló minden gyermekre, pedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre, valamint a szülőkre. Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

Készült : Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde, Ádánd, 2021.08.13.

A Pedagógiai Program 2021.09.01. változásai a fenntartóra nézve többletkötelezettséggel nem jár.

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde
Pedagógiai Program

20. Legitimációs záradék

Intézmény OM azonosítója: 202062	
Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde 8653 Ádánd, Árpád utca 15.	Intézményvezető: Ilon Szabina
Készült: 2021. augusztus 13.	
I. Legitimációs eljárás	
Vélemény nyilvánító: Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde..... ^{89/2021} ..... sz. határozatával elfogadta	
A Szülők Óvodai Szervezet nevében Kotté L. Tímea	Nevelő testület nevében Szel O!
Jóváhagyta:	
Ádánd ..... ^{2021. 08. 31.}	..... Fenntartó
Jóváhagyta: ..... intézményvezető Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde ph. OM 202062 8653 Ádánd, Árpád u. 15. ..... ^{9/1/2021} ..... sz. határozatával	
A dokumentum jellege: Nyilvános Készült: 3 eredeti példány Az óvoda irattárban egy kinyomtatott és aláírt példány került irattározásra, mely 65 számozott oldalt tartalmaz.	